

Christmas Special

Season's Warmest Wishes

to All of You from All of Us

RAIVAAJA

(THE PIONEER)

Keskiviikkona, jouluk. 11 - Wed. Dec. 11, 1996

FINNISH AMERICAN WEEKLY

92. vuosikerta Vol. XCII No. 49

65 cents

A Christmas/New Year's greeting postcard, 1910, probably from Fitchburg (MA), photographer not known.

Photo courtesy Lindstrom family collection

This week in

THE FINNISH-AMERICAN

RAIVAAJA

pages 26-33

- Foods for a Holiday Table
- Christmas 1995 in Finland with Onerva Lovejoy

- Home for Christmas
- will Lauri Mäki spend another drunken Christmas in Bangor or go home to see his mother?
a short story by Akseli Mattson

Suomalaissa kodelissa joulukuusi alkoi yleistyä vasta 1800-luvun lopussa. Puoli vuosisataa aiemmin kuusia oli tavattu toki ruotsalaisissa herrasväen joulupidoissa, tosin hieman eri roolissa kuin nykyisin.

Jokainen perheenjäsen sai oman joulukuusensa. Siihen sidottiin lahjat. Kuusia ja lahjoja pidettiin sitten kauniisti näytillä koko pyhien vierailukauden ajan.

Lahjojen saajilta vaadittiin kärsivällisyyttä!

Saksasta kaikki alkoi

Joulukuusiperinne tuli Suomeen tietenkin Saksasta, jossa joulupuulla on erittäin pitkät perinteet. Kuusen juuret ulottuvat 1500-1600-luvulle saakka.

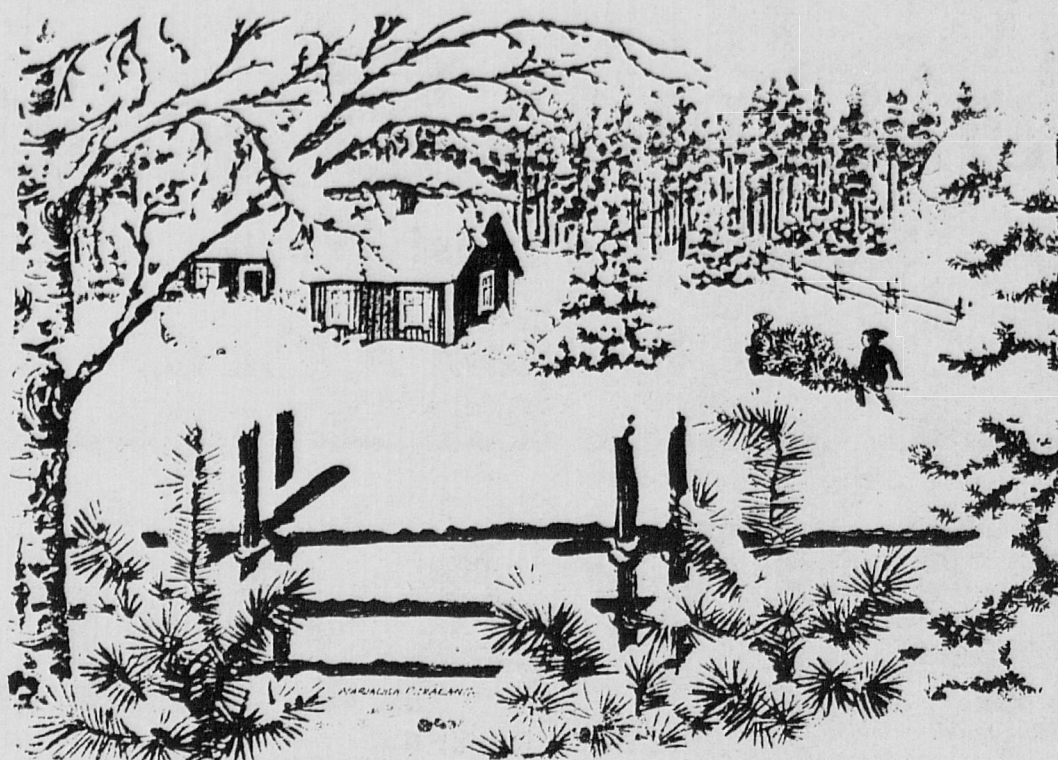
Kun jokaiselle perheenjäsenelle, ja perheet olivat isoja, piti hankkia oma kuusi, metsät alkoivat kuluu. Keski-ajalla oltiin siis jo huolissaan taimikkojen katoamisesta.

Ammerschweinerin kaupungista tunnetaan vuodelta 1561 asetus, jossa säädettiin, ettei yksikään porvari saanut käyttää useampaa kuin yhtä kuusta, ei myöskään 2.5 metriä pidempää. Jo keskiajalla siis alkoi perinne, että perheessä on vain yksi kuusi.

Suomalaisilla nimipäiväkuusi

Suomeen asti eivät saksalaiset aatokset vielä ulottuneet. Suomessa ojenettiin kuusi sankarille esimerkiksi nimipäivänä. Kuusentaimit on siis toiminut nykyisen kukkaperinteen virkaa.

Yhtä yleinen tapa oli pystyttää kuusi tuvan eteen esimerkiksi juhannukseksi. Vieläkin pystytetään puita ju-

Joulukuusi on nuori tulokas vanhassa jouluperinteessä

hannuksena, mutta ne ovat koivuja, meijuja.

Nimipäiväkuusesta juontaa sekin perinne, että alkuun Suomessakin jokaisella perheenjäsenellä oli oma kuusi. Sanotaan, että Helsingissä paroni Otto Wilhelm Klinkowströmin Suomen ensimmäisessä kuusijuhlissa v. 1829 oli peräti kahdeksan kuusta - yksi jokaiselle perheenjäsenelle.

Luther tehokas levittäjä

Suomalaisella kuusella on

mielenkiintoinen uskonnollinen perinne. Äkinäinen luulisi, ettei kuusipuulla ole mitään tekemistä kristinuskon kanssa.

Mutta niin vain on, että suomalaisen rahvaan keskuuteen kuusen tehokkaana levittäjänä toimi Martti Luther, vaikkakin tietämättään.

Saksalaisten keskuudessa levisi painojäljennös taulusta, joka esittää Martti Lutheria ja perhettä Wittenbergissä vuonna 1536. Kuvassa on mukana joulukuusi, joskin on epävarmaa tunsiko Luther kuusi-perinteen.

Joka tapauksessa K.J. Gummerus julkaisi kuvan Kylläkirjaston Kuvalehden joulunumerossa vuonna 1878. Tekstissä kerrotaan, että tavan hankkia joukuksen kotiin suomalaiset ovat saaneet Saksasta, missä sitä on käytetty hämäristä muinaisajoista saakka.

Kustaa Vilkkunan mukaan kuva on pelkkää sepitettä, sil-

lä se on maalattu vuonna 1845.

Mutta Lutherin kuusi jätti lähtemättömät jälkensä suomalaisen jouluperinteeseen. "Lutherin" enkeli ja lippu ovat jääneet koristeeksi suomalaiskuusiin.

Samalla uskonnolliset piirit saivat vakuuden, ettei kuusessa ollut mitään saatanaalista. Niin kuusi saattoi turvallisesti levitä vaikkapa papilloiden kautta rahvaan pariin.

Jo kuusi kynttilöitä...

Vanha joululaulu kertoo, että "jo kuusi kynttilöitä on käynyt kukkimaan. Pimeitä talven öitä näin ehkä valaistaan".

Kynttilät ovat Kustaa Vilkkunan mukaan tulleet kuuseen korvaamaan kynttiläkruunua, joka aikanaan vastasi kuusta. Kruunu veistettiin joka joulu ja tuvissa oli mitä taidokkaimpia lastuveistoksia.

Tietenkin kruunu oli hyvin tulenarka, mutta niin oli kuusikin, kun joku keksi ripustaa elävät kynttilät rutikuiville kuusenoksille.

Joulukuusta nuorempi jouluperinne on oikeastaan vain joulutontut, joiden kerrotaan tanssineen piirileikkiä kuusen ympärillä.

Viime vuosisadalla kansan yleinen huvittelumuoto pyhinä oli piirileikki. Niinpä kuusenkin ympärillä on tanssahdeltu heti sen tupaan tulosta saakka.

JUHANI ARO
(Demart)

RAIVA AJA

ISSN 1059-4779

(THE PIONEER) - Established 1905
(UPS 454-580)

Periodicals postage paid in Fitchburg, MA

Published weekly except the last week of July, the first week of August and the last week in December by Raivaaja Publishing Co., 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
POSTMASTER: Send address changes to Raivaaja, P. O. Box 600, Fitchburg MA 01420-0600.

EDITOR
BUSINESS MANAGER

Marita Cauthen
Jonathan Ratila

RAIVA AJA PUBLISHING COMPANY
Incorporated 1905

Mailing address: P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600
Office and Bookstore: 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Hours: Weekdays 8:30 a.m. to 4 p.m.

TELEPHONE (508) 343-3822
FAX 508-343-8147

Subscription rates:
USA: 12 mo. - \$28.00; 6 mo. - \$20.00; 3 mo. - \$16.00
OUTSIDE USA: 12 mo. - \$33.00; 6 mo. - \$25.00

Advertising rates available upon request!

Advertising deadline is the Friday before the Wednesday the ad is to appear. Raivaaja Publishing Co. assumes no financial responsibility for typographical errors or omissions in advertisements. It will reprint without charge that part of the advertisement which is incorrect. Claims must be made within one week of Publication. Credit is made only for the first insertion.

Exchange rate

December 6, 1996
1 Finnish mark = US \$.2164
1 US \$ = 4.6218 FIM
Foreign exchange, New York prices.
Rates for trades of \$1 million minimum.

Nimipäivät

Joulukuun 11 p., Tanelli, Tatu
Daniel

Joulukuun 12 p., Tuovi
Joulukuun 13 p., Seija
Joulukuun 14 p., Jouko
Joulukuun 15 p., Heimo
Joulukuun 16 p., Auli,
Aulikki

Joulukuun 17 p., Raakel
Joulukuun 18 p., Aapo,
Aappo, Rami
Joulukuun 19 p., Iikka, Iiro,
Iisakki, Isko
Joulukuun 20 p., Benjamin
Kerkko

Joulukuun 21 p., Tuomas,
Tuomo, Tommi, Tomi
Joulukuun 22 p., Raafael
Joulukuun 23 p., Senni
Joulukuun 24 p., Aatami,
Eeva, Eevi, Eveliina

Lahjoituksia Raivaajalle

TUKEMISRAHASTO 1996: \$10,811.94

Suomen itsenäisyyden kunniaksi ja rakkaan veljensä **Edvin Peltolan** muistolle, joka kaatui talvisodan ankarissa taisteluissa Kannaksella viimeisinä päivinä Stalinin orjuuttajalaumoja vastaan
Violet ja Veikko Peltola, Westminster, MA \$20.00

Vanhempiensa **David & Josephine Ruskan** muistolle
Elna Nelson, Centerville, Cape Cod, MA \$10.00

Aina & Kalle Peinimaan muistolle
Thelma (Pienimaa) ja Bob Duncan
Gardner, MA \$10.00
"My parents were devoted readers of RAIVA AJA - keep up your good work!"
Thelma (Pienimaa) Duncan
Gardner, MA

Vanhempiensa **Olga & Anton Waren** muistolle
Aune Riihimäki, Braintree, MA \$50.00

Maria Nisumaan muistolle
Elis & Aino Backstrand, Yonkers, MA \$10.00

Vivian Kallio, Maynard, MA \$21.50
Irene Korpinen, Lake Worth, FL \$4.00
Anna-Liisa Rintala, New York, NY \$9.00
Helen Harvi, Houston, TX \$4.00
Aune Van Hanen, Danielson, Ct \$5.00
Nimetön \$2.00
Irma & Pentti Laine, Lunenburg, MA \$25.00
Elma & Wotto Wallenius, Baltimore, MD \$3.00
Leo A. Bloom, Citrus Springs, FL \$7.00

Kittos lahjoittajille!

KIITOKSIA KULUNEESTA VUODESTA!

Kiitämme kaikkia ilmoittajiamme, tilaajiamme, kirjeenvaihtajiamme, asiamiehiamme ja lahjoittajia sekä toivotamme Rauhallista Joulua ja Menestyksellistä Uutta Vuotta

Raivaaja Publishing Company

- Incorporated 1905 -

Johtokunta ja virkailijat

Mimmi M.A. Hartiala-Sloan, *presidentti*
Tarmo A. Hannula, *varapresidentti*
Roy Helander, *sihteeri*
Jonathan Ratila, *rahastonhoitaja*
Oiva R. Anderson
Marita Cauthen
Sirkka Höglund
Armas Kaukoranta
Maija Mård
Eino E. Niinimäki, *kunniajäsen*

Henkilökunta

Marita Cauthen
Päätoimittaja
Liisa A. Lieder
Konektrioittaja
Jonathan Ratila
Lukkeenholtaja
Ellen Hill
Kirjanpittäjä
Jay Janell
Postittaja

Perinneruuat juhlistavat joulun

Jouluisilla perinneruuilla on vankka sijansa joulun juhlistajana. Tällä perinteellä on myös ikää. Useimmat keskeisistä suomalaisista jouluruuista tunnetaan jo 1800-luvulla, mainitsee kotitalousopettaja Eeva Junkkari-Reikkola Tampereen Kotitalousoppilaitoksesta ja lisää, että laatikkoruokia, jotka nimenomaan kuuluvat läntisen Suomen perinteisiin, pidetään aidoimpina ja vanhimpina nykyisin vielä käytössä olevien jouluruokien edustajina.

Kinkun vaiheilta

Kinkkuhan on sian takajalat, pakarat mukaanlukien. Siitä nimitys kinkku. Saamme kuulla, että vuosisadan vaihteessa joulupaisti ei suinkaan aina ollut sianlihaa, vaan sitä lihaa mitä oli saatavissa. Vanha tieto kertoo, miten esim. Parkanossa kaadettiin karhu joulupöydän paistiksi.

Vaikka sittemmin pienemmissäkin talouksissa maaseudulla pyrittiin kasvattamaan porsas joulupöytänsä niin arkiloissa ei ollut käytettävissä lihaa kovinkaan paljon.

Niinpä vanha sanonta kuuluu: "Kun tulis' joulupyhät, saisi syödä lihavarat".

Tai: "Tulis' joulu, että saisi yöllä syödä". Useissa talouksissa joulukinkku jätettiin keittiön pöydälle jouluyöksi ja siitä sai käydä vuolemassa siivuja sellaisina herkkupaloina, joita ei juuri vuoden muina päivinä ollut tarjolla.

Runsasruokainen joulupöytä

Jouluaatto oli ja on se päivä,

jolloin jouluherkut kannettiin pöytään kaikessa lajirikkauksessaan. Laatikkoruokia ovat lanttu-, peruna-, porkkana-, maksa-, kaali- ja makaronilaatit. Viimemainittu kuuluu nimenomaan muiden laatikoiden ohella Hämeen maakunnan länsilaidan perinteisiin, mainitsee Pirkanmaan Marttaliiton toiminnanjohtaja Marja Kuuteri-Kallio.

Lisäksi Hämeessä käytetty-

hin parinneruokiin kuuluu sillilautanen ja kotijuusto. Pöytäjuomaksi valmistettiin kalja. Kala on vanhastaan kuulunut joulupöytään. Erityisesti aattona, koska aatto kuului joulua edeltäneeseen paastoaikaan ja kala hyväksyttiin paastoruoksi. Kun tuoretta kalaa ei ollut saatavilla, valmistettiin kuivattua kapakalaa, joka pehmitettiin kotona lipeää avuksi käyt-

täen. Tuota pikaa kala yleisty ja sitä saa kaupasta nykyisin valmiiksi pehmitettynä.

Jälkiruoka, joulupuuro keitettiin aiemmin ohraryynejä. Vasta tämän vuosisadan alussa ja harvinaisena tuontitavarana riisi valtasi paikan

jatkuu sivulla 5

**Rauhallista Joulua
ja
Onnellista Uutta Vuotta**

toivottaa

Suomen pääkonsulinvirasto

866 United Nations Plaza, Suite 250

New York, NY 10017

Puh: (212) 750-4400

Fax: (212) 750-4418

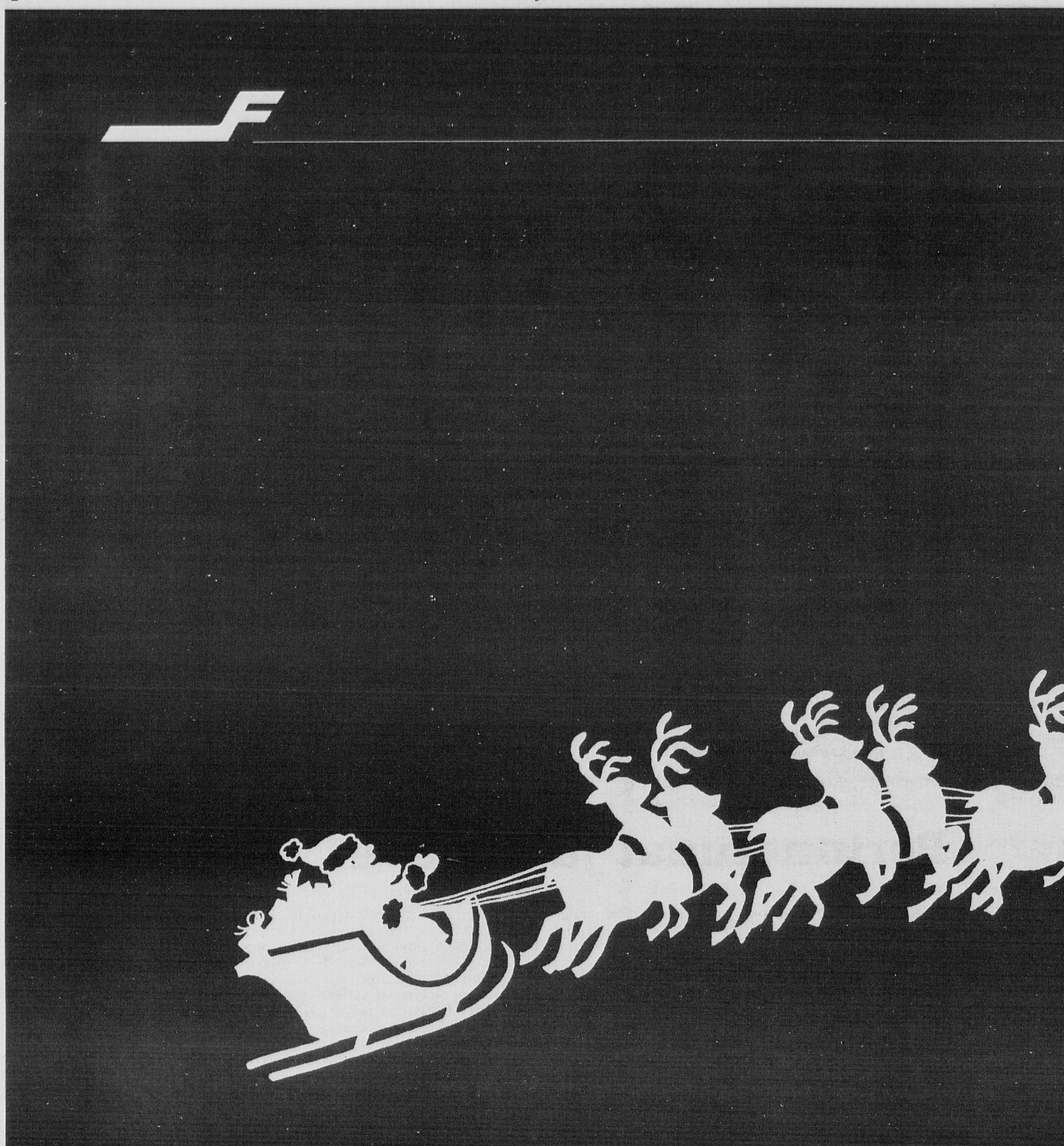
**Merry
Christmas
and a
Happy New Year
to our
Readers and
Advertisers**

This Christmas Special of RAIVAAJA comes to you with our thanks and best wishes for the holiday season.

We urge all our readers to use this special edition of RAIVAAJA as a buying guide for all their needs and purchases during the Christmas season and the coming year.

We wish all of you, readers and advertisers, a holiday season filled with peace, joy, friendship and goodwill towards all.

Raivaaja Publishing Co.

**FINNAIR WISHES YOU
HAPPY HOLIDAYS AND A JOYOUS NEW YEAR**

We, at Finnair, want to thank you for your business and support in the past year. We greatly appreciated the opportunity to serve you. And we are looking forward to seeing you on board Finnair in the coming year. For information and reservations, call your travel agent or Finnair.

1-800-950-5000

Uncommon concern for the individual

Finnair is a partner in the worldwide Delta SkyMiles™ program and smoke-free across the Atlantic. Visit our web site at <http://www.finnair.fi>

PERINNERUUAT...

jatkoa sivulta 3

hienoimpana joulupuurona. Tämä puuro syödään joko maidon ja sokerin sekä kanelin saattamana, myös rusinoista tai sekahedelmistä keitetyn keiton kanssa.

Hyvin säilyviä leipiä, kuten perunalimppu ja muuta hapantemmelä leipään voitiin leipoa jo hyvissä ajoin ennen joulua niiden hyvän säilyvyyden ansiosta. Samanaikaisesti leivottiin piparkakut. Joulutortut vasta lähempänä aattoa.

Kun meillä tämä joulunajan ruokarunsaus oli merkittävä viime vuosisadan lopulla, niin useissa maissa syötiin arkenakin paremmin. Tästä kertoo Marja Kuuteri-Kallio, jonka vaarin veli meni Kanadaan v. 1889 ja kirjoitti sieltä kotiin: "Täällä syödään joka päivä niinkuin siellä kotona jouluna."

Kevennyksiä
jouluateriaan

Kotitalousopettaja Eeva Junkkala-Riekkola kertoo edelleen, että voileipäpöytä yleistyi 1920-luvulla. Joulutarjoiluna se liitettiin myös jouluateriaan. Erilaiset suolakalat ja maustekalat, kotona valmistetut syltyt ja rosollit olivat keskeisiä antimia. Lajit ovat aikojen saatossa vaihtuneet ja kinkun tilalle on voileipäpöytä kalapainotteisena pääruokana ottanut paikkansa.

Tänään monissa suomalaiskodeissa joulupuurosta on tullut jouluaaton lounaan jälkiruoka.

Viime aikoina paljon puhuttanut silakkakin on hyväksytty juhlapöytään vaikka ennen sanottiinkin sen olevan halpaa joulukalaksi. Graavit silakat ovat joulupöydässäkin suosittua tarjottavaa. Halpaa ja helposti itseen valmistettavia.

Aattoillan aterialle saatetaan hankkia pieni porsaanlihapaisti ja pyhäpäivinä tarjotaan kalkkunaa.

"Aikaisemmin oli usein tapana, että aattoiltana ja kaikkina pyhinä söytiin kaikkineen samanlainen tukeva ateria. Vieläpä uutena vuotena ja loppiaisena. Lajivalikoima ehkä vähän pieneni, mutta perusrunko oli sama. Tänä päivänä uudenvuoden ja loppiaisena ateriat ovat paljolti muunlaisia juhla-aterioita

kuin jouluherkuista koottuja", Eeva Junkkari-Riekkola jatkaa edelleen.

"Juhlapäivälliseen aattona saattoi kuulua myös lihalieppi. Se tarjottiin voileipäpöydän jälkeen voitakinasta leivottujen lihapasteijoiden kanssa. Tätä perinnettä ei ole hylätty tänä päivänäkään."

Laatikkoruokien lukumäärä on vähentynyt ja kevennystä on pyritty saamaan valmistamalla erilaisia salaatteja perinteisen rosollin lisäksi.

jatkuu sivulla 11

Hyvää Joulua ja Onnea
alkavalle vuodelle
Armas & Vieno Linnus
29 Ashburnham State Rd.
Fitchburg, MA 01420

Hyvää Joulua ja Onnea
alkavalle vuodelle
Martin & Elsie Ruosteoja
88 Harrison Avenue
Fitchburg, MA

Vuodenajan
tervehdys

Edwin E. Kaarela

Edson E. Kaarela

Rauhallista ja Hyvää Joulua
sekä Onnentäyteistä
Uutta Vuotta

toivotamme

kaikille suomalaisille
ja Suomen ystäville!

**Fitchburgin
Kalevaiset**

Hyvää Joulua
ja
Onnellista Uutta Vuotta

toivottaa

Finnish American Club of Saima, Inc.

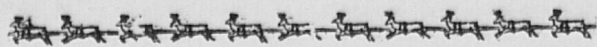

Board members

Walfrid Mäkelä, president
Irene Kamila, vice president
Miriam Lehto, treasurer
Alida Herring, secretary
Karl Makela, membership secretary

Maija Mård
Wilho Aalto
Veikko Honkala
Paul Oinonen
June Rantanen
Jeffrey Wilta

Saima Park, Fitchburg, MA

Teille on tänään Daavidin kaupungissa syntynyt Vapahtaja, joka on Kristus Herra. Luukk. 2:11.

Messiah Luterilainen Seurakunta

750 Rindge Road Fitchburg, MA
toivottaa kaikille

Rauhallista Joulua ja Siunausrikasta Uutta Vuotta

Suomenk. joulujumalanpalvelus
joulupäivänä 25 p. klo 8:15 aam.
Joulukahvit alasalissa.

Englannink. joulujumalanpalvelus
aattona 24 p. klo 6:00 illalla

Tervetuloa!

Suomenkieliset seurakuntalaiset kiittävät
Raivaajaa jatkuvasta viikko-uutisten julkaisemisesta

Hyvää Joulua ja Onnea
alkavalle vuodelle
Anna & Eino Schwartz
Fitchburg, MA 01420

Hyvää Joulua ja Onnea
alkavalle vuodelle
Irja Alitalo
Fitchburg

Hyvää Joulua ja
Onnea tulevalle vuodelle
Pirkko & Veikko Salonen
& perhe
Fitchburg, MA

Elm Streetin Lähetyssseurakunta

Kirkko: 264 Elm Street
Fitchburg, Mass.
toivoo kansalaisillemme

Rauhaisaa Joulua ja Siunattua Uutta Vuotta!

Seurakunta haluaa täten myös
kiittää kansalaisiamme

kaikesta avusta ja myötätunnosta kuluneen
vuoden aikana. Jumala teitä kaikkia siunatkoon!
Säilyköön hyvä yhteisymmärrys tulevankin
vuoden aikana.

Jouluaaton jumalanpalvelus
11:00 illalla

Jumalanpalvelus 9:30 aam.

John Buczynski
Seurakunnan pastori

Kunnia Jumalalle korkeuksissa
ja maassa rauha ihmisten kesken

Rauhaisaa Joulua ja Siunattua Uutta Vuotta

Fitchburgin suomalainen Bethel-srk

Joulujuhla joulukuun 15. p:nä klo 2 ip.
Elm St. Lähetysskirkossa, Fitchburg
Joulupuuro ja kahvitarjoilu Tervetuloa!

Fitchburgin Suomalainen KULTAISEN IÄN KERHO

toivottaa

Hyvää joulua, terveyttä ja leppoisia elon vuosia

Erikoisesti kultaisen iän välle
mutta myöskin kaikille, jotka luonnon lakien
mukaan tulevat ajallaan liittymään armeijaamme!

Samalla tervehdimme sairaalassa ja hoitokodissa olevia sekä
kotona sairastavia jäseniämme. Toivomme, että saisitte huojennusta
vaivoihinne ja terveytenne takaisin

Johtokunta

Anton Nopanen, puheenjohtaja
Mildred Heino, varapuheenjohtaja
Irene Villakari, sihteeri
Mildred Heino, varasihteeri
Armas Kaukoranta, rahastonhoitaja
Tyyne Sälö, vararahastonhoitaja
Anton Nopanen, jäsenkirjuri
Henni Lappalainen huolehti ravintolatarpeista

Muut toimitsijat

Huolehti kahvitarjoilusta:

Henni Lappalainen

Vieraiden vastaanottaja:

Mamie Lauricella

Ohjelmasta huolehti:

Katja Pesonen

Vaikeasti liikkuvia avustaa:

Irja Alitalo

Reportteri RAIVAAJAAN:

Mildred Heino

Varareportteri:

Helvi Fiskaali

Elsie DesJardins

Linda Niskala

Irja Alitalo

Meimi Mattson

Mamie Lauricella

Vieno Leger

Aune Luoma

Ellen Rauhala

Helga Withington

Sandra Myllylahti

Aili M. Jokinen

Leona Pajari

Lili P. Weeks

Eino Berkiö

Esteri Kleimola

Martha Koivisto

Tauno Seppelin

Aili Koivu

Aino Ojala

Hilma Fredrickson

Fanni Erickson

Eino Takanen

Tyyne Sälö

Kaarina Mäki

Eslic V. Warren

Lillian Järvelä

Rachel Leppänen

Vieno Blanca

Ester I. Lilius

Lempi Ranta

Anna Laasanen

Taimi Newman

Helen Helmo

William Mäkinen

Onerva Lovejoy

Anton Nopanen

Ellen Tastula

Lempi Rinne

Aino Heikkilä

Sirkka ja Olavi Tastula

Jennie Hendrickson

Ethel ja George Anttonen

Neima Johnson

Wesley W. Pajanen

Henni Lappalainen

Veikko Peltola

Anna Niemi

Toivo Savela

Taimi Olkkola

Lydia Wiitanen

Ahti Lahtinen

Aino Sipilä

William Pajunen

Bertha Laaksonen

Aino Asiala

Hilma Koski

Siiri Sundvall

Rauha Lassila

Margarite Koski

Jeannette ja Wilho Salo

Fanny Tonroos

Sylvia Santalahti

Norma Lohberger

Katja Pesonen

Mikko Pesonen

Alfred Koski

Impi Äijälä

Alma Ahlgren

George Minkkinen

Miriam Orava

Elli Kalinen

Vieno M. Kingston

Lula Bjorbacka

Ellen Stockwell

Niilo Kauppinen

Armas Äijälä

Aili ja Väinö Berkiö

Aino Virta

Rauni Cote

Ritva Järvi

Ella Lamplia

Aili Bausha

Irene McNally

Andrew Ahlfors

Helmi Ahlfors

Aune Kärkkäinen

Irma Tuomala

Lauri J. Anttila

Aino Anttila

Irene Villakari

Vieno Rantala

Katherine Jarkko

Sadie Ahola

Helvi Misslin

Einar Heino

Elli Jokela

Martha Asiala

Mildred Heino

Laila Annelin

Helvi Fiskaali

Anna Anderson

Andrew Anderson

Sadie Sakkinen

Iimi Snellman

Laina Lindaly

Erkki Kivi

Erik Auramaa

Allie Kamila

Barbara Kaukoranta

Armas Kaukoranta

Olavi Kurko

Mirja Kurko

Hauskaa Joulua ja Onnea

Alkavalle Vuodelle

kaikille jäsenillemme ja ystävillemme

**Suomalaiset Aseveljet
Amerikassa**

Fitchburg, Mass.

Fitchburg, MA 01420

Ellen & Weikko Hill

Tyynne Sälö

Eino Takanen
11 Bennet Rd.

Erkki & Markku Monto
281 Charles St.

Helvi & Valto Virtanen
High Rock Rd.

Mrs. Allie I. Koski
4 Highland Ct.

Rauni Cote
721 Rindge Rd.

Allie Kamila
49 Everett St.

Paul & Ella Kelley
92 Kyle Rd.

JOULUTERVEHDYS!

Sulin
ORCHARD

Apples

Fitchburg, Mass.

**Hyvää Joulua
ja
Onnellista Uutta Vuotta**
toivottaa

Finnish Ski Club toivottaa

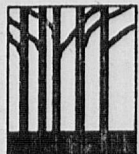
*Iloista juhlapäivien viettoa
ja kivaa talvea kaikille*

Holiday Greetings

*Rauhallista Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta*

Finnish Cultural Center

Finnish Memorial Library
Accepting and preserving Finnish
and Finnish American books and artifacts

Carol Paulson, president
James J. Hammond, found/hon/tr
Edwin E. Kaarela, hon/trustee
Sirikka Kao, vice president
June Flinkstrom, rec/sec

George Engman, treasurer
Marita Cauthen, trustee
John Helmo, trustee
Sirpa Osacheck, memb/sec
Jonathan Ratila, curator

*New members welcome. Annual dues \$10.00
Your monetary donations are welcome.*

**P.O. Box 455
Fitchburg, MA 01420-0455**

**Hyvää Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta**

**PET SUPPLIES
'N' MORE**

A DIVISION OF UNITED COOPERATIVE FARMERS

LOCATED AT:

78 River St.
Fitchburg, MA 01420
508-343-4892

244 Great Road
Littleton, MA 01460
508-486-3573
(New location
next to Donelan's Supermarket)

Joyous Holiday Greetings to All
Toini Laakso
 535 South St. 4-4
 Fitchburg, MA

Hauskaa Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta
Anton Nopanen
 123 High St.
 Fitchburg

Hauskaa Joulua
 &
 Happy New Year
**Frankie's
 Barber Shop**
 408 River St.
 Fitchburg, MA

Hauskaa Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta
John & Natalie Ratila
 298 Ashby State Road
 Fitchburg, MA 01420

**Hyvää Joulua ja
 Onnellista Uutta Vuotta!**

BRENNMAR MOLDING, Inc.
 1361 Rindge Rd. Fitchburg, MA 01420
 Veikko ja Elsie Puputti

**Hyvää Joulua
 ja
 Onnellista Uutta Vuotta**

Hauskaa Joulua ja Menestyksellistä
 Uutta Vuotta
 toivottaa

Fitchburg - Needham - Stow

Safety Fund National Bank
 The One You've Been Looking For.

Worcester 791-6271 Fitchburg 343-6406 Gardner 632-1150 Leominster 537-6426 Lunenburg 582-0321 Westborough 366-7575
 Member FDIC / Equal Opportunity Lender / Equal Housing Lender

**Hyvää ja rauhallista joulua ja onnea
 vuodelle 1997**

CHOICE
 INSURANCE AGENCY, INC.

376 Summer St.
 P.O. Box 310
 Fitchburg, MA 01420
 (508) 343-4853
 FAX (508) 345-1007

Kaikenlaisia vakuutuksia

Henkilövakuutuksia, niihin
 sisältyen henkivakuutus,
 sairaala-, tapaturma- ja
 matkavakuutuksia

285 Central Street
 Leominster, MA 01453
 (508) 534-6141
 FAX (508) 534-7393

Eino E. Niinimäki

Täydellinen vakuutuspalvelu

321/2 Main St.
 P.O. Box 10
 Ayer, MA 01432
 (508) 772-2110
 FAX (508) 772-2110

Kaikenlaisia liikevakuutuksia

Tähän kuuluen Workmen's Compensation
 farmi, koti sekä kaikenlaisia palo- ja
 edesvastuuvakuutuksia

Olof Salmén Pohjoismaiden Neuvoston johtoon

Ahvenamalainen keskuksaan lukeutuva EU-kriitikko Olof Salmén nousi Pohjoismaiden Neuvoston presidentiksi neuvoston Kööpenhaminan istunnossa. Sosiaalidemokraattinen PN-veteraanikansanedustaja Mats Nyby luopui ehdokkuudesta äänestyksen alla.

Keskusta yritti aikaisemmin esittää paikalle entistä pääministeriä Esko Ahoa, mutta pääministeri Paavo Lipponen (sd) viestitti kokoukselle, jonka rooli oli ratkaiseva, ettei pidä oppositiojohtajan valintaa sopivana.

Suomen posti tekee joulupukin kirjeistä maailmanmenestystä

Joulupukin maksullisista kirjeistä pyritään saamaan Suomen postille maailmanlaajuinen menestystuote ja samalla entisestään vahvistamaan Suomen asemaa ainoan oikean Joulupukin kotimaana.

Lähi vuosina kirjeitä saatetaan postittaa jo miljoonakaupalla, arvioi Joulupukin pääpostiljooni, markkinointijohtaja Matti Lipponen Postimerkkikeskuksesta.

Lipponen tähtää siihen, että myös yritykset lähettäisivät esim. ulkomaisille liikekumppaneilleen joulutervehdyksensä pukin myötä. Halutessaan liikelaitokset voisivat saada itselleen varta vasten suunniteltuja viestejä.

Neuvotteluja kirjeiden laajamittaisesta markkinoinnista ulkomaille on käyty mm. japanilaisten ja englantilaisten kanssa.

Pääpostiljooni matkusti joulukuun alussa Brysseliin, missä hän tapasi mm. Suo-

men EU-komissaari Erkki Liikanen ja Belgian postin edustajia. Matti Lipponen toivoo, että Liikanen lähettäisi EU-sidosryhmilleen joulutervehdyksenä pukin kirjeen.

Suomalainen aito joulupukki on kovassa kurssissa maailmalla, sanoo Matti Lipponen. Ylimmät ystävät ovat ehdottomasti Japanissa. Mar-

raskuun lopulla Postissa vierailivat japanilaisen Santa Claus Embassyn edustajat neuvottelemassa joulupukin kirjeistä. Punanutulla on erityisen paljon hyviä ystäviä myös mm. Englannissa.

Vastaisuudessa on varmaan mahdollista tilata kirje, jos

jatkuu sivulla 22

Adventtiaika on valon juhlan odotusta

Adventtiaika on kristillisessä perinteessä seitseen syntyvän lapsikuninkaan odottamista. Siksi joulukalentereidenkin viimeisestä luukusta paljastuu usein kuva Jeesus-lapsesta äitinsä sylissä.

Adventtina paastoaminen on jo unohtunut, mutta sen kaukaisena jäänteinä on pidetty lipeäkalan syömistä jouluna.

Adventtikynttilät kuvaavat Jeesusta maailman valona. Niitä sytytetään yksi kunkin adventtina: valomäärä kasvaa sitä mukaa kuin itse valon juhla ei joulu lähestyy.

*Hyvää Joulua ja Onnea
alkavalle vuodelle*
Arvo & Hely Rantala
perheineen
1292 Ashby State Rd.
Fitchburg, MA 01420

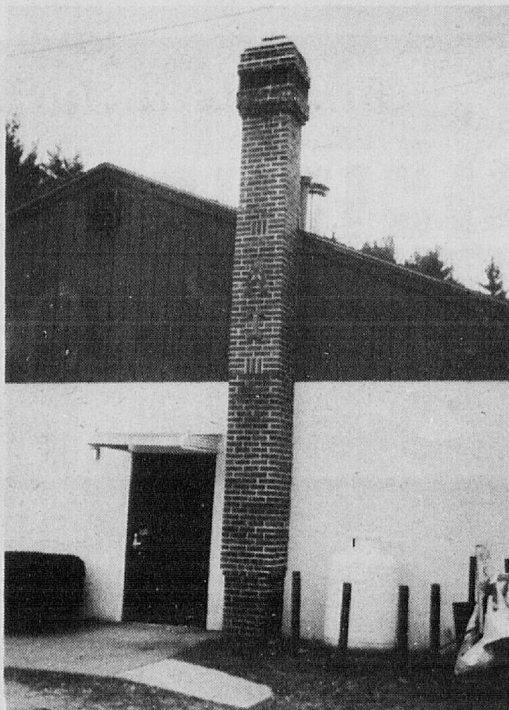
*Hyvää Joulua ja Onnea
alkavalle vuodelle*
Hilkka & Helge Kiuru
509 Milk St.
Fitchburg, MA 01420

*Hyvää Joulua ja Onnea
alkavalle vuodelle*
Onerva Lovejoy
Aili Heikkinen
11 Maplecrest Ave.
Fitchburg, MA 01420

*Hyvää Joulua ja Onnea
alkavalle vuodelle*
Judith Lindstedt
"An Uncommon View-FATV"
35 Richardson Road
Fitchburg, MA 01420

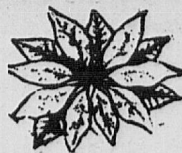
*Hyvää Joulua ja
Siunausrikasta Uutta Vuotta*
Lempi Eskola
ja perhe
Fitchburg, MA

Happy Holidays Tarmo

as a T.A.H. on above monument.
Explanation for that
Tarmo Armas Hannula
thank-you for the super speech in 1982
during the Finnish Memorial Bridge
Opening Ceremony at Saima Park

Individual member of 1982 Festival Committee

Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta

toivottaa

Moorcroft Funeral Service

31 Myrtle Avenue

Fitchburg, MA

Tel. 343-7137

Richard C. Moorcroft

Stephen R. Moorcroft

Hauskaa Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta

Walfrid Mäkelä
Fitchburg, MA

Holiday greetings to all RAIVAAJA subscribers!

Jonathan Ratila
Fitchburg, MA

*Hyvää Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta*
toivottaa

Bosk Funeral Home

85 Blossom St., Fitchburg, MA
Puhelin 342-3635

Uruilla varustettu kappeli - Yksityinen pysäköintipaikka

Ashburnham Memorial Chapel

33 R. Main St., Ashburnham, MA
Puhelin 827-5700

John A. Bosk
Ina A. Davidson

John A. Bosk, Jr.
Donald G. Dufault

*Hyvää Joulua ja Onnellista
Uutta Vuotta*

Sawyer-Miller Funeral Homes

Fitchburg - Lunenburg - Westminster

HOWARD J. MILLER
FUNERAL DIRECTOR

SERVING ALL FAITHS

12 Brook Street

Fitchburg, Mass.

Tel. All Branches
508-345-6778

**Hyvää Joulua
ja
Menestyksellistä Uutta Vuotta**

Downtown Fitchburg, between Prichard and Oliver Streets, looking westerly, 1930s.

photograph courtesy of Fitchburg Historical Society

Fm The Fitchburg
a friendly place to do business

Fitchburg Mutual Insurance Company
A Multi-Line Mutual Fitchburg, MA 01420
(508) 345-7516

PERINNERUUAT ... jatkoa sivulta 5

Puuro on siirtynyt monissa perheissä aaton lounaalle jälkiruuaksi jollekin suolaiselle eturuualle. Aaton iltaterian jälkiruokana voi puuron tilalla olla jokin makea kevyt jälkiruoka. Ehkä jäädyt ke luumuilla tai karpaloilla maustettuna. Sehän voidaan valmistaa hyvissä ajoin pakastimeen. Jälkiruuaksi sopii myös kahvi perinteisten leivonnaisten kanssa.

Pula-ajan jouluruuat

Jouluateria on aina pyritty pitämään perinteisenä, vaikka tiukkaakin on joskus ollut, mm. sota-ajana. Mutta yllätys, yllätys, saamme kuulla, että tutuissa jouluruuissa on paljon sellaisia ruokia, jotka ovat taloudellisia, kuten laattikkoruuat, rosolli ja silakka eri muodoissaan.

Kinkkua voi olla vähemmän ja kaupasta saa erilaisia sianlihapaloja, joita voi kypsentää kinkun tapaan. Myös ruoka-leivän voi itse leipoa jo maun ja hinnankin huomioonottaen. Puhumattakaan aromista, jonka ne yhdessä lanttulaatikon ja piparkakkujen paistamisen yhteydessä tuovat jouluun kuuluvan tuoksun kotiin.

Puuro on sekin joulun halpaa ruokaa. Kotimaisista ohraryneistä valmistettuna joko liedellä tai uunissa, se on niin hyvää, että sitä valmistaa uudelleen ennen seuraavaa

joulua, vakuuttaa talousopettaja Junkkala-Riekkola.

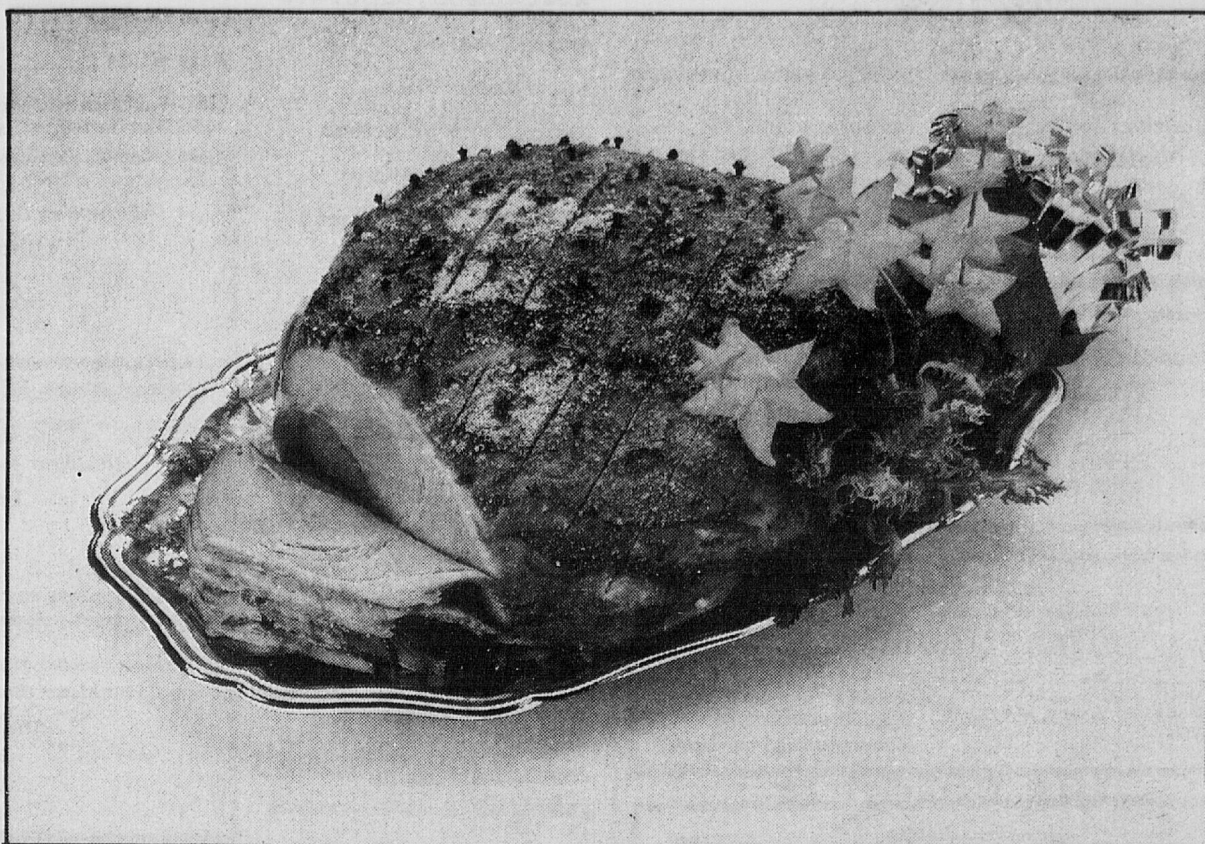
Rouva Eeva Eerola kertoo näkemyksensä ja kokemuksensa perusteella menneistä pula-ajan, kuten sota-ajan

jouluista, että vaikeissakin oloissa pyrittiin säästämään ruokien osalta joulun tuntua.

Kinkun sijaan on valmistettu pikkulihapullia kastikkeeseen laatikoiden kanssa syötäväksi. Kun ei hedelmiä ole

ollut saatavissa, kiedottiin kotimaisia omenia syksyllä helävaroen papereihin joko sellaisenaan jouluna syötäväksi tai sopaksi keittäen puuron kanssa nautittavaksi.

Kaisa Pohjola
(Tammerkoski)

Kinkku kuuluu edelleen suomalaiseen joulupöytään.

Hyvää Joulua ja Menestyksellistä

Uutta Vuotta

Fidelity
Co-operative Bank

675 Main Street, Fitchburg • 345-4331
97 Elm Street, Millbury • 865-9536 29 Main Street, Leominster • 537-6366
33 Pleasant Street, Gardner • 632-5591
Member FDIC

Joulutervehdys!

Raimo Ahti Construction
(508) 343-7754

Do all your masonry at once

New Roofs

Single Ply • Rubber • Slate • Metal

Waterproofing

Cellar Drainage Systems

Free Estimates - Fully Insured

Mass. Registration 113746 Mass. License 006464

JOULUTERVEHDYS!

JOULUTERVEHDYS!

Mario's

Clothing and tailoring

779 Main Street

Fitchburg, Mass.

Tel. 342-9245

Hauskaa Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta
Viola, Bernhard & Steven Autua
 P.O. Box 469
 Westminster, MA 01473

Hauskaa Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta
Fenno Sauna Heaters
Veikko Honkala
 76 Pine Rd., Ashby, MA 01431
 Tel. 508-386-7040

Jouluiiloa ja Onnellista Uutta Vuotta
Pirkko's Beauty Salon
 137 Turnpike Road, Ashby, MA 01431
 (508) 386-7060
*Kiitän asiakkaitani
 menneistä 15 vuodesta*

Hauskaa Joulua
 PHONE (508) 386-7707
Small Engine
 Sales & Service
 ARIENS, HUSQVARNA, SACHS, DOLMAR
 PIRKKO JA HOSMER ROAD
 OLAVI AMMESMÄKI ASHBY, MASSACHUSETTS 01431

Iloista Joulua ja Onnea vuodelle 1997

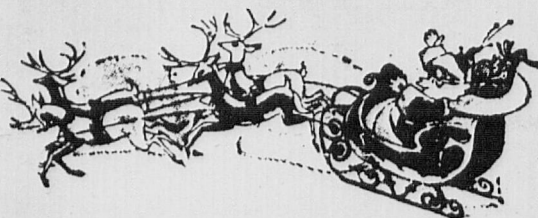
Maijan Kampaamo
 444 Chase Road, Lunenburg, MA
 Puh. 508-582-7717

**NORTH
END**

**SUBARU
MAZDA
ISUZU
SUZUKI**

*Hauskaa Joulua ja
Hyviä ajokelejä*

Gene ja Alice Heikkilä

*Hauskaa joulua ja matkarikasta
Uutta Vuotta*

G.I.T. Matkatoimisto

69 Main St., Leominster, MA 01453

Puh. 537-4536

Matkatoimiston johtaja Alex Paul puhuu hyvin
suomea ja mielihyvin auttaa suomenkielellä matkaa
koskevilla järjestelyillä.

Westminster, MA 01473

Anna Laasanen

Aili & Toivo Wilen

Rauha Torni perheinen

Wäinö & Roxy Niemi

Roger & Elsie Robichaud

Peter & Fae Remelius

Arvo Niemi

Marylyn Niemi

Anna Niemi

Lillian Green

Aino Sipilä

Lauri Sipilä

Helvi Wintturi

Aili Wintturi

Ellen Wintturi

Amy Van Hazinga
Ashburnham State Road

Annikki Ala-Nisula

*Hyvää Joulua ja Onnea
alkavalle vuodelle*

Eugene ja Sirkka Höglund
 72 Wilker Road
 Ashburnham, MA 01430

*Hyvää Joulua ja Onnea
alkavalle vuodelle*
Eira & John Perko
 54 Fairview Rd.
 Lunenburg, MA 01462

*Hyvää Joulua ja
Onnea Uudelle Vuodelle*

June ja Raimo Ahti
 44 Graham St.
 Lunenburg, MA 01462

*Hyvää Joulua ja Onnea
alkavalle vuodelle*

L. Irene Kamila
 41 East Rd.
 Westminster, MA 01473

*Hyvää Joulua ja Onnea
alkavalle vuodelle*

Hella ja Touko Salonen
 perheinen
 Westminster, MA

*Hyvää Joulua ja Onnea
alkavalle vuodelle*

Iloa and Arne Aho
 210 Minott Road
 Westminster, MA 01473

*Hyvää Joulua ja Onnea
alkavalle vuodelle*

Henni Lappalainen
 102 Mason Rd.
 W. Townsend, MA

Leominster, MA 01453

Eino Berkiö

Mary Gillis

Aini Warttainen Howe
465 Merriam Avenue

Lunenburg, MA 01462

Martha Patari

Irma & Pentti Laine

Helvi Jarvela
131 White St.

Hauskaa Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta
Vilho & Eleanor Lucander
 32 Lanes Rd.
 Westminster, MA 01473

Hauskaa Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta
Lempi & Wilho Aalto
 Westminster, MA

Hauskaa Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta
Aune L. ja Eino E. Niinimäki
 59 Carter Rd. Westminster, MA

*Iloista Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta*

**NIEMI
INSURANCE
AGENCY, INC.**

135 Main Street
P.O. Box 449
Westminster
Massachusetts 01473

Hoidamme kaikenlaisia vakuutuksia
 Puhelin: 874-2921

Toivotamme

*Hauskaa Joulua ja Onnea
Alkavalle Vuodelle*

kaikille suomalaisille asiakkaillemme!

Automyynti
Auton varaosia

Korjauksia
Tarvikkeita

**Country Auto
Sales & Service**

118 Bayberry Hill Rd.
West Townsend, MA 01474
Puh. 597-6632

Tutustukaa uuteen varaosien liikkeeseemme

Dick Koivu, omistaja

Hauskaa Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta
toivottaa
Puution perhe

Lämpimän Joulutervehdyksen
onnea tulevalle vuodelle

Ellen and Arno Hängas
Lunenburg, MA 01462

Onnellista jouluaikaa
toivottavat

Aili & Waino Berkio
Ashburnham, MA

Hyvää Joulua. Onnellista Uutta Vuotta.
Jumalan Siunausta Tälle kaikille kaikkialla!
Tervehtien
Elizabeth Berkio

Joulu- ja Uuden Vuoden Tervehdys
kaikille asiakkaillemme

**West Street Laundromat
ja
Baldwinville Laundromat**

Gardner ja Baldwinville, MA

Omistajat: Mr. ja Mrs. Lawrence Fletcher

**MANE
STREET
SALON**

SUOMEA PUHUTAAN

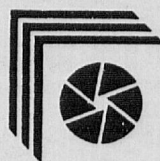
Hauskaa Joulua

632-5002

6 Connors Street Gardner, MA
Mailis Ahoranta, owner

**Hauskaa Joulua
ja
Onnellista Uutta Vuotta**

THE WIRONEN STUDIO

180 LINUS ALLAIN AVE.
GARDNER, MA 01440-2480
508 632 1714

Mainoskuvia

Valokuvia

Jouluiloa ja Onnea Vuodelle 1997
LaJoie's Used Auto Parts Inc.

John LaJoie

Rear 27 Hill Street
Gardner, Massachusetts

Saatte melitä käytettyjen autojen osia
Puh. (508) 632-3431

Tulisiko Viipurin kirjasto kopioida Suomeen?

Porvoossa on keskusteltu ideasta rakentaa uusi kirjasto **Alvar Aallon** kuuluisan Viipurin kirjaston piirustusten mukaan.

Viipurin kirjaston Suomen toimikunnan puheenjohtaja, arkkitehti **Eric Adlercreutz** pitää kopiaideoa "kuolleena syntyneenä".

"En pidä ajatuksesta olleenkaan. Viipurin kirjasto suunniteltiin nimenomaan siihen kaupunkirakenteeseen ja puistoon, missä se nyt on. Kysymys on myös autenttisuudesta", Adlercreutz perustelee.

Adlercreutzin mukaan kopian rakentamisesta on puhuttu aikaisemminkin, mm. Turkuun.

Viipurin kirjastoa kunnostetaan koko ajan, tosin työ on pientä varojen puutteen takia. Tavoitteena on, että korjaustyössä olisi päästy ratkaisevasti eteenpäin Alvar Aallon juhluvoiteen mennessä 1998.

Milanossa Italiassa pidettiin marraskuun lopulla kansainvälinen seminaari, jossa pohdittiin modernien rakennusten restaurointia. Sen tulot ohjataan Viipurin kirjaston korjaukseen.

(IS)

Gardner, MA 01440

Thelma & Bob Duncan

Matti & Ruth Sivula
14 Saunders St.

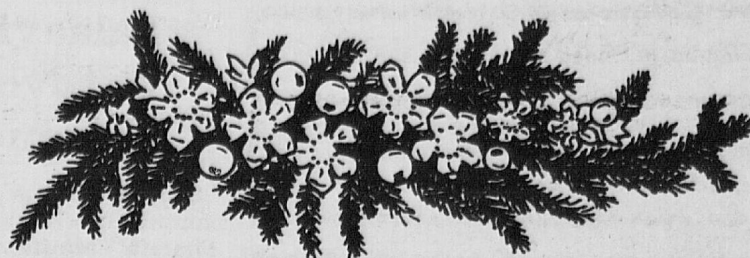
South Royalston, MA 01331

Lillie Dobson

Gertrude & William Parnanen

Hyvää Joulua ja Onnea
alkavalle vuodelle
Martha E. Kirkman
2 Fernald Road
South Royalston, MA 01331

Hyvää Joulua ja Onnea
alkavalle vuodelle
John S. Kirkman
2 Fernald Road
South Royalston, MA 01331

**Hyvää Joulua
ja
Onnellista Uutta Vuotta**
toivotamme
vanhoille ja uusille asiakkaillemme

**Huhtala Oil
Company**

198 Patriots Road, East Templeton, MA
Tel. 632-1221

Toll Free 800-580-1221

Colonial

Member FDIC

Co-operative Bank

The most cooperative bankers in town.

6 City Hall Ave., Gardner, MA 01440 632-0171
117 Central St., Winchendon, MA 01475 297-2447
5 Central St., Baldwinville, MA 01436 939-5355

**Parhaat juhla-ajan
tervehdyksemme**

for
Commercial • Residential • and Industrial applications
AUTOMATIC METERED BULK DELIVERY
Emergency 24-Hour Service
by Licensed Personnel

for
Sales & Service
call toll free
1-800-922-8309

Office & Showroom
open Monday thru Friday
from 9 a.m. - 5 p.m.
Route 12, Winchendon
01475

from N.H. 1-800-522-2000

*Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta
toivottavat*

Eva ja Henry Hirvi
4 Ridgewood Rd.
Paxton, MA 01612

Iloista Joulua ja Onnea Uudelle vuodelle 1997

Henry ja Vera Rivers
2 Crestwood Road
Paxton, MA 01612

*Our sincere best wishes for
a Merry Christmas and a Happy New Year*

Nils & Eileen Granfors
Worcester, MA

Juhla-ajan tervehdys rauhan toivossa

Laura L. (Raita) Martilla-Niva
30 Ivern Road
Worcester, MA 01606-1424

Hauskaa Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta

Tarmo & Helen Hannula
12 North Ashland St.
Worcester, MA 01609

Nordgren Memorial Chapel Funeral Service

Puhelin 852-2161
300 Lincoln St. Worcester, MA
John F. Carrigan **Kurt J. Mangsen**
Stephen E. Carrigan

Hauskaa Joulua!

May Funeral Service

Hautaustoimisto

Palvelemme Norwoodissa ja ympäristössä

85 Nichols Street Norwood, Mass.
Puh. 762-1509

Palaavien autovero kevenee

Suomen hallitus esittää ns. muuttoautoverotuksen keventämistä. Muutaman viikon neuvottelun jälkeen hallitus on päässyt yksimielisyyteen esityksestään.

Mikäli eduskunta hyväksyy esityksen, 164 000 markkaa ja sitä halvemmat muuttoautot voidaan tuoda verottomasti Suomeen. Kyseessä on vähittäishinta Suomessa. 200 000 markkaa maksavasta autosta menee veroa 11 400 markkaa ja 250 000 markan autosta 38 400 markkaa.

Tuojan on edelleen oleskeltava ulkomailla vähintään vuosi ja omistettava auto vähintään puoli vuotta.

(Suomi-Seura)

Sterling, MA 01564

Anita & Erin McKenney

Worcester, MA 01605

Elma Osterlund
5 Huron Ave. 01605-1655

Mr. & Mrs. Eero J. Osterlund
P. O. Box 86
Boylston MA 01505-0086

*Hyvää Joulua ja Onnea
alkavalle vuodelle*

Edward & Seija Nummelin
41 Housatonic St.
Worcester, MA 01606

Juha Pihkala vaalivoittoon

Suomen kirkon koulutuskeskuksen johtaja, dosentti Juha Pihkala sai eniten ääniä Tampereen piispanvaalissa. Äänioikeutettuja oli kaikkiaan 547, joista 240 äänesti Pihkalaa ensimmäiselle sijalle.

Kirkkoneuvos Heikki Mäkeläinen sai 126 ääntä ja kirkkohera Erkki Ranta 123 ääntä. Vaalissa annettiin ääniä kaikkiaan 47 papille, joista kahdeksan naisia. Naisista parhaiten pärjäsi apulaisprofessori Raija Sollamo 34 äänellä.

Tasavallan presidentti nimittää yhden kolmesta entien saaneesta piispaksi, joka vihitään virkaansa 6. tammikuuta 1997.

Juha Pihkala

*Hauskaa Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta
toivottavat*

Helmi and Arne Salo
300 Lovell Rd.
Holden, MA

Hauskaa Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta
Phyllis, Pentti, Susan and Brian Elolampi
Holden, MA

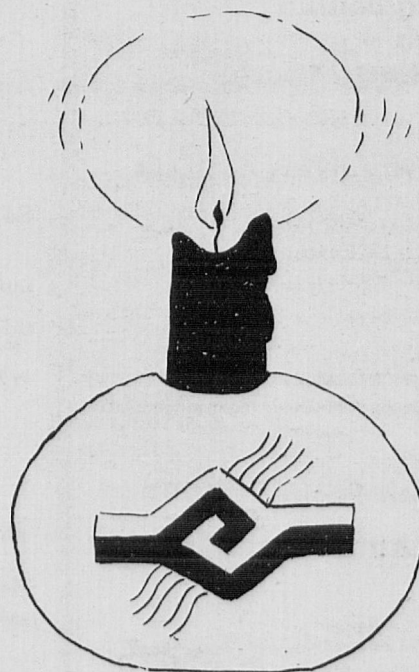
Hauskaa Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta
Hertta & Sulo Peura

922 Salisbury St.
Holden, MA 01520

Hauskaa Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta
Irja ja Sulo Haynes

54 Anderson Ave.
Holden, Mass.

MERRY CHRISTMAS and HAPPY NEW YEAR
to FRIENDS and MEMBERS

ILOISTA JOULUA JA ONNEA VUODELLE 1996
FINLANDIA FOUNDATION - BOSTON, Inc.

Suomeen viisi suurlääniä

Suomi on saamassa viisi suurlääniä nykyisten yhdentoista tilalle. Eduskunta on toisessa, sisällön kannalta ratkaisevassa, käsittelyssä tä-
pärästi hyväksynyt hallituksen, paljon keksustelua herättäneen, esityksen
viiden suurläänin ja 15 elinkeino- ja työvoimakeskusten perustamiseksi.
Päätös syntyi äänin 101-95 äänestyksessä, jossa kaikkien suurten puoluei-
den äänet hajosivat.

Vuoden 1997 syyskuussa voimaan astuvan uudistuksen mukaiset läänit
ovat Etelä-Suomen, Länsi-Suomen, Itä-Suomen, Oulun ja Lapin läänit.
Ahvenanmaan itsehallinnollinen maakunta säilyy ennallaan.

Elinkeinokeskuksia perustetaan Uudenmaan-Hämeen, Varsinais-Suomen,
Satakunnan, Pirkanmaan, Kymen, Etelä-Savon, Pohjois-Savon, Pohjois-
Karjalan, Keski-Suomen, Pohjanmaan, Pohjois-Pohjanmaan, Kainuun, La-
pin, Etelä-Hämeen ja Etelä-Pohjanmaan alueille.

Ennen ratkaisevaa äänestystä eduskunta kävi kiihkeän keskustelun, jossa
sekä hallintoministeri Jouni Backman (sd), että pääministeri Paavo Lip-
ponen (sd) voimakkaasti vetosivat edustajiin uudistuksen puolesta.

"Haluatko ottaa sen riskin, että elinkeinokeskuksia ei tule", sanoi päämi-
nisteri ja vahvisti siten, että hallitus oli sitonut elinkeinokeskukset läänien
vähentämishankkeeseen.

Kytkeä tulkittiin monessa eduskuntapuheenvuorossa kiristykseksi.

Tällä viikolla eduskunta hyväksyy lait lopullisesti kolmannessa käsitte-
lyssä. Sen jälkeen alkaa kamppailu uusien läänien pääkaupungeista ja
maaherraviroista.

(Suomi-Seura)

Edelfeltin Pariisitar jäi myymättä

Albert Edelfeltin *Pariisitar* jäi myymättä Bukowski-
Hörhammerin äskettäisessä kansainvälisessä huu-
tokaupassa Helsingissä. Teoksen pohjahinta 750 000
markkaa oli huutokaupan korkein.

Ville Vallgrenin *Havis Amanda* myytiin hintaan 230
000 markkaa, mikä on uusi hintaennätys Vallgrenin
tuotannosta. Myös Sam Vannin työt olivat kysyttyjä.

Suurin osa huutokaupan huonekaluista ja hopeaes-
teistä myytiin yli lähtöhintojen. (HS)

Hauskaa Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta
toivottavat

Viola Ray
Helmi Sharrillo

Hauskaa Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta
Roy, Raija & Kurt Helander

351/2 Fairfield St.
Maynard, MA 01754
(508) 897-9455

Hauskaa Joulua!

Fowler-Kennedy Funeral Service Inc.

42 Concord St. Maynard, MA 01754
P.O. Box 297 Tel. (508) 897-7343

John A. Kennedy

John E. Erb

Hauskaa Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta
Aino ja Vern Ure

69 Amble Road, Chelmsford, MA 01824-1933

Donna, Steve, Jeffrey ja Kristen Dugas

8 Polley Road, Westford, MA 01886-1857

Hauskaa Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta

Tauno A. Johnson

204 Walpole St.
Norwood, MA 02062

Hyvää Joulua ja Onnea alkavalle vuodelle

Sirkka Liisa Ayoub

207 Carroll Ave.
Westwood, MA 02090-1536

Hauskaa Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta

Anne Niemi Silva

ja Debbie

Raynham, MA 02767

SETTLES

WE COME TO YOU!!

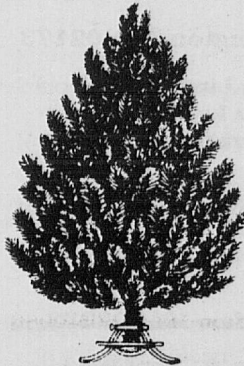
GLASS COMPANIES, INC.

MOBILE SERVICE 1-800-982-0020

Lasia kaikkiin tarkoituksiin

23 convenient service centers Mobile Service

Andover 14 No. Main St. Tel. (508) 470-1890
Brockton Montello & School St. Tel. (508) 586-1223
Chelmsford 100 Chelmsford St. Tel. (508) 250-0188
Everett Revere Beach Pkwy and Second St. Tel. (617) 387-1777
Falmouth 229 Main St. Tel. (508) 548-0601
Gloucester 216 Main St. Tel. (508) 283-4732
Hingham 6 Station St. Tel. (617) 740-2900
Holbrook 845 So. Franklin St. Tel. (617) 767-2100
Hyannis 234 Iyanough Rd. Tel. (508) 775-0526
Hyde Park 1183 Hyde Park Ave. Tel. (617) 361-1700
Marshfield 820 Plain St. Tel. (617) 834-6583
Milford 231 East Main St. Tel. (508) 478-7668
Needham 33 Chestnut Place Tel. (617) 444-6885
North Weymouth 547 Bridge St. Tel. (617) 337-6565
Norwood 181 Everett St. Tel. (617) 769-5540
Quincy 196 Washington St. Tel. (617) 479-4400
Randolph 1112 North Main St. Tel. (617) 961-3020
South Weymouth 21 Union St. Tel. (617) 337-8450
Springfield 906 Boston Rd. Tel. (413) 782-0400
Stoughton 713 Washington St. Tel. (617) 341-0176
Watertown 347 Main St. Tel. (617) 926-3377
Worcester 370 Belmont St. Tel. (508) 754-0815
Worcester 1275 Main St. Tel. (508) 797-9400

Hyvää Joulua ja Onnea
alkavalle vuodelle

Vivian Kallio

8 Assabet St.
Maynard, MA 01754

Hyvää Joulua ja Onnea
alkavalle vuodelle

Viola Merriam

3 Crane Ave.
Maynard, MA 01754

Hyvää Joulua ja Onnea
alkavalle vuodelle

Anna Snow

54 Osgood St.
Salem, MA 01970-4139

Hyvää Joulua ja Onnea
alkavalle vuodelle

Angie and Reino Heino

162 Summer St.
Watertown, Mass. 02172

Merry Christmas
Happy New Year

Paul Nisula Family

No. Abington, MA 02351

Hauskaa Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta!

Dunn Oil Co.

Off Euclid Ave., Maynard, MA

Tel. 897-3366

24 tunnin huoltopalvelu

Säännöllinen polttoöljyn jakelu. Myymme ja ase-
tamme uusia öljylämmityslaitteita ja korjaamme
vanhoja.

Huomatkaa, että teidän öljylaskunne ilmaisee
missä kunnossa lämmityslaitteenne on.

Me omistamme entisen Co-op lämmitysöljyn jake-
lupalveluksen.

Bedford, MA 01730

William & Elizabeth Copp
Liisa Copp

No. Andover MA 01845

Jennie Wolozin
6 - Kingston St.

Norwell, MA 02061

Steve & Jean Tanczos
166 Pleasant Street

Waltham, MA 02154

Aira & Georg Schkuta
Roland & Lori Ann O'Brien

Quincy, MA 02169

Viola Rose
25 Cliff Street

Bill & Joan Tuori
132 Centre Street

Lempi (Walenius) Bonomi
97 Forest Ave.

Lexington, MA 02173

Ellen Lindell
Linda Lindell
Robert Copp

Milton, MA 02186

Edwin & Florence Berg
669 Randolph Avenue

Halifax, MA 02338

Harry & Taimi Maki
25 Forestdale Drive

Holbrook, MA 02343

Arno & Mark Sodergren
151 Plymouth St.

Pembroke, MA 02359

Norman & Lynn Rose
34 Mill Pond Road

Kerttu Winters & William
P. O. Box 136

Rockland, MA 02370

Kari, Ellen, Mikko Dahl
7 Marks Street

John & Martha Robinson
150 Exchange Street

Hyvää Joulua ja Onnea
alkavalle vuodelle

Eleanor (Sivula) Palmer
W. Hyannisport, MA

Hyvää Joulua ja Onnea
alkavalle vuodelle

Vieno I. (Nissila) Hagglom
291 Cushing St.
Hingham, MA

Hyvää Joulua ja Onnea
alkavalle vuodelle
Aune M. Riikimäki
1950 Washington St.
Braintree, MA 02184

Vuoden 1997 nuoreksi taitelijaksi työryhmä

Työryhmä, jonka muodostaa kaksi arkkitehtia, Tommi Grönlund, 29, ja Petteri Nisunen, 33, on valittu Suomen Vuoden nuoreksi taitelijaksi 1997.

Titteli jaettiin Tampereen taidemuseossa ja siihen kuuluu 40 000 markan työskentelyraha ja näyttely Tampereen taidemuseossa ensi keväänä.

Gönlundin ja Nisusen työt ovat ääni- ja valoinstallaatioita, jotka suunnitellaan aina tiettyyn tilaan.
(Suomi-Seura)

Hauskaa Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta

Eila ja Matti Soikkeli
Braintree

Merry Christmas and Happy New Year
to all our friends

Walter and Esther Nisula
368 Franklin Street
Quincy, MA 02169-7937

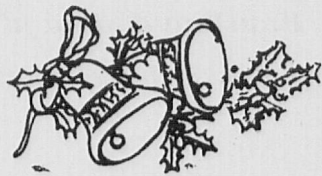
Merry Christmas and Happy New Year

Finland Steam Baths
Seppo Pakkala Family
81 Copeland Street
Quincy, MA 02169

Rauhaisaa Joulua
Hyvää Uutta Vuotta

A. Monti Granite Co., Inc.

Muistokivien tukkutuottaja ja valmistaja
266 Centre St. Quincy, MA 02169
Puh. PR3-6940

Raitista Joulua
ja
Iloista Uutta Vuotta
Uljas Koitto
Temperance Society

1890-1996
Quincy and Pembroke, Mass.
P.O. Box 1232 Pembroke, MA 02359
83 Suomi Road (off Route 36)

Merry Christmas
and
Happy New Year

Hauskaa Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta
to our relatives in the USA

Carolyn & Ron Anderson
Bournedale, Cape Cod, MA

Joulutervehdys Cape Codilta
Elna Nelson

Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta
toivottaa Raivaajan lukijoille
Rachel Syrjälä

Rauhallista Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta
täältä Cape Codilta

Finnish American Society of Cape Cod

Hauskaa Joulua

ANY TIME LOCK SERVICE

HOME, AUTO & INDUSTRIAL
192 GLENDALE ROAD
QUINCY, MA 02169
(617) 471-1639

Taisto ja Mary Maki

Joulu- ja Uudenvuoden
tervehdys!

Copeland St.
Auto Body Co.

George Jansson

65 Copeland St., W. Quincy, MA
GR-9-6352

Joulu- ja Uuden Vuoden Tervehdys
asiakkaillemme

Carl O. Widman
& Sons Co.

Auto Body & Fender Repairs

140 Brook Road Quincy, MA 02169
Tel. 773-0020

Uuno Kailaan julkaisematon runo löytyi kirjallisuusarkistosta

Uuno Kailaan ennen julkaisematon runo on löydetty. Löydön teki kirjailija Väinö Kirstinä Suomalaisen Kirjallisuudenseuran SKS:n kirjallisuusarkistosta. Runon nimi on *Helvetti*.

"Kailaan Helvetti-runon tuo merkittävän lisän hänen lyriikkaansa", sanoo Kirstinä. Se kertoo, että Kailas oli myös henkevä ja leikkisä eroottisen runon taitaja.

Kirstinä löysi runon Rauha ja Paavo Aarnion jäämistön kanslostasta, jossa oli Nuoren Voiman Liiton ja Kerho 33:n papareita. Kirstinä pitää mahdollisena, että Paavo Aarnio olisi tavannut Kailaan kerhon tilaisuudessa 1930-luvun alussa ja saanut käsin kirjoitetun, nimikirjoituksella varustetun runon tekijältä itseltään. (HS)

Hauskaa Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta

Anna-Liisa Rintala

315 E. 84th St.
New York, NY 10028

Hyvää Joulua ja onnea alkavalle vuodelle

Elis ja Aino Backstrand

88 Manhattan Avenue
Yonkers, New York 10707

Hauskaa Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta

Lauri & Jane Hallfors

RD#2 Box 498
Delanson, NY 12053

Onnellista ja menestyksellistä Uutta Vuotta

toivottavat kaikille

Suomalaisen Naisyhdistyksen Jäsenet

Springfield, Massachusetts

Elizabeth Latinen Adams
Martha Elonen Anastas
Aili Riiska Blanchette
Laina Wiback Calkins
Linda Lust Clark
Melba Bodas Drewnowski
Angela Pellikka Farber
Alice Fernandes
Ella Kamppi Flinner
Liisamaija Flinner
Patricia Arnio Gately
Kathleen Arnio Hood
Aili Kamila

Rita Johnson Kellogg
Hazel Matson Lord
Judy Bodas McGuire
Maija McKeon
Margaret Riiska Menatti
Helen Mäki Neveu
Sylvia Aarnio O'Neill
Aili Stenfors
Linda Tammi
Helena Tuovinen
Irene Terho Tuttle
Mirja Ilonen Williams
Darlene Kivi Woolson

Hyvää Joulua ja Onnea
alkavalle vuodelle

Edith and Paul Kaske

143 Fulton Street.
New Milford, NJ 07646

Hyvää Joulua ja Onnea
alkavalle vuodelle

Joyce & Conrad Starr
Cranbury, NJ

Christmas Greetings
Richard & Helvi Impola
20 Dubois Road
New Paltz, NY 12561

Hyvää Joulua ja Onnea
alkavalle vuodelle

Eino ja Sylvia Laakso

94 Benwell Road
Rochester, NY 1416-4513

Hyvää Joulua ja Onnea
alkavalle vuodelle

Anne-Marie Tucker

113 Bedford Rd.
Merrimack, NH 03054-2522

Hyvää Joulua ja Onnea
alkavalle vuodelle

Sulo R. Kanto

RR2 Box 136
Newport, NH 03773

Merry Christmas
Happy New Year

**Allen, Nancy, Sam
Lalla Taylor**

P.O. Box 254
Newfields, NH 03856

Scarborough, ME 04074

Eino & Ida Partanen
10 Willowood Ln.

South Paris, ME 04281

Ruth E. McKeen

Hyvää Joulua ja Onnea
alkavalle vuodelle

Irma ja Lauri Pekkanen

171 Southside Road
York, Maine 03909-5114

Greetings from the Northeast

Hauskaa Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta

Georgia & Oiva Anderson

101 Fox Farm Rd.
New Ipswich, NH 03071

May Christmas bloom within your heart

Liisa, Nina and Dana

Hauskaa Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta

Prof. ja Mrs. Arnold J. Aho

27 Twin Brooks Rd.
Groton, VT 05046

Hauskaa Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta

Helen Kyllonen

Charles & Anna Sodergren

1899 & 1873 Finntown Rd
Waldoboro, ME 04572

Hauskaa Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta

Finnish-American Heritage Society of Maine

P.O. Box 294
W. Paris, ME 04289

**Rauhallista Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta!**

Puhelimenne tekee meistä naapureita!

Olemme palveluksessaan vuorokauden joka hetki! Eivät sääsuhteet, eivätkä pitkät matkat tee sinä eroitusta, sillä olemme varustautuneet käsittelemään ulkopuolisiakin kutsuja yhtä tehokkaasti kuin omiakin paikkakuntamme kutsuja. Jos rakkaanne elämä sattuisi loppumaan jossain kaukaisessa paikassa, voimme asian järjestää konttoreissamme Poughkeepsissä tai Fishkillin kylässä, N.Y. Ja siitä alkaen pidämme asiasta huolen.

The Robert Auchmoody Funeral Homes, Inc.

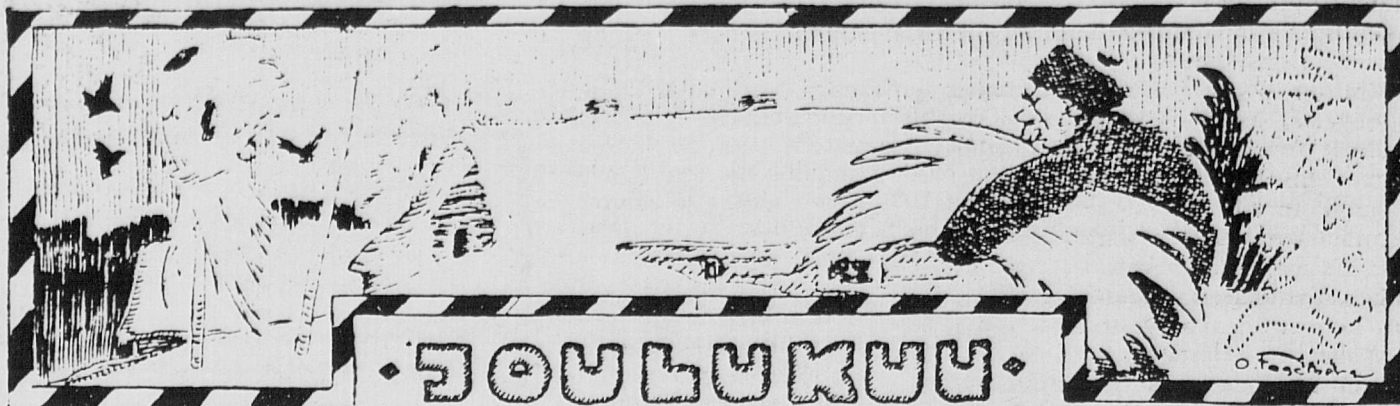
Poughkeepsie, NY
Puh. 452-1680

Hopewell
Junction
221-9234

Village of Fishkill
Puh. 896-6166

Shawn L. Auchmoody - Pres.

Holiday Greetings from Florida

Floridan Suomalainen Liike-Klubi

Rauhallista Joulua ja

Hyvinvointia Vuodelle 1997

Toivottaa Floridan Suomalainen Liikeklubi ja sen jäsenliikkeet

AALTONEN CONSULTING 1415 Lake View Dr. Lake Worth, FL 33461-6047 Rose-Marie & Aarne Aaltonen	582-9981	NEW LIFE INSURANCE Co 1 Lachwick Rd. Palm Beach Gardens, 33418 Anne & Esa Jokela	626-9826
AHO AIR 7130 Georgia Avenue, West Palm Beach, FL 33405 Beth & Bill Aho	547-0100	PALOMAKI INVESTMENTS 1222 Rain Tree Ln, Wellington, FL 33414-8640 Rachel & William Palomäki	793-6757
ALTAI APTS MOTEL 1526 S N St. Lake Worth, FL 33460-5730 Irma & Tim Nurvala	582-1642	SATAMA CONSTRUCTION 205 SW Atlantic Dr. Lantana, FL 33462-1939 Rauni & Paavo Satama	588-4507
AMERIKAN UTISET 465 Greynolds Circle, Lantana, FL 33462-4565 Sakri Viklund	588-9770	SCANDIA BAKERY 16 S Dixie Hwy, Lake Worth, FL 33460-3728 Aune & Taisto Kääntö	582-1600
ARUBA ARMS MOTEL 1401 S Fed Hwy, Lake Worth, FL 33460-5746 Antero Nikunen	588-5529	SILVAN INVESTMENTS 5680 SE Lamay Dr. Stuart, FL 34997 Mirja & Allan Silvan	1-219-8431
A.U. CRUISES 7020 Half Moon Cir #512 Hypoluxo, FL 33462-5435 Taimi & Alfons Ukkonen	586-3373	SIMOLA FLOWERS 1700 SE Darling St. Stuart, FL 34997-6412 Eva & Jaakko Simola	1-286-1055
CHRISTIAN SJOLIN Attorney At Law 224 Datura St Suite 1100, West Palm Beach, FL 33401 Christian Sjolín	835-3753	SUOMINEN INVESTMENTS 7030 Half Moon Cir, #418, Hypoluxo, FL 33462 Heli & Paavo Suominen	582-8730
COASTLINE REALTY, INC. 511 Lake Ave., Lake Worth, FL 33460-3898 Anneli & Pertti Piira	588-2900	SUONPÄÄ RENTALS P.O. Box 1104, Lake Worth, FL 33460-1104 Ilkka Suonpää	967-5120
FINN BUILDERS CONSTR. 1502 S Lakeside Dr. #210, Lake Worth, FL 33460-5865 Annikki & Yrjö Ylijoki	586-5951	TAPIO ANTILA KIRJANPITO- & VEROPALV. 7894 Manor Forest Blvd, Boynton Beach, FL 33462 Airi & Tapio Anttila	642-9194
FINN MOTORS 1214 Wingfield St. Lake Worth, FL 33460-5586 Maija & Kari Hyttiäinen	586-3832	THE NEW SUN GATE MOTEL 901 So. Federal Hwy, Lake Worth, FL 33460-5136 Benita & Roger Sjervall	588-8111
INFRARED DETECTORS 1318 S Palmway, Lake Worth, FL 33460-5608 Kaija & Toivo Juvonen	585-8618	THE RINGMAKER - KULTASEPPÄ 214 Southern Blvd, West Palm Beach, FL 33405-2738 Riitta & Jorma Huttunen	655-1712
KIISKI'S APTS - MOTEL 1312 S N St. Lake Worth, FL 33460-5643 Helinä & Vilho Kiiski	585-3730	TOMMOLA APTS 1321 Date Palm Dr. Lantana, FL 33462-1401 Sirkka & Arvo Tommola	585-7093
KILPO CONSTRUCTION 6560 Paul Mar Dr. Lantana, FL 33462-3938 Pirkko & Peter Kilpo	586-6114	TUOMINEN APTS & CONDOMIN. 1010 South N St. Lake Worth, FL 33460-5155 Eira Tuominen	582-8606
K. K. CAR CO. - RENTALS 917 S Dixie Hwy, Lake Worth, FL 33460-5113 Eila & Osmo Sikanen	585-1731	TURTLE TOWING 635 Gator Dr., Lantana, FL 33462 Marja & Jukka Seppänen	533-6108
KOMONEN KULTASEPPÄ 1505 Lucerne Ave, Lake Worth, FL 33460-3618 Raija & Matti Komonen	585-1084	VAISANEN AUTOHUOLTO 508 W Drew St., Lantana, FL 33462-4536 Irma & Alpo Väisänen	582-6481
MIDNIGHT SUN TOURS 511 So. East Coast St, Lake Worth, FL 33460 Tellervo & Raimo Nikunen	588-4446	YLIJOKI KIINTEISTOVALITTAJA 1881 Travis Rd., L.Ck. Shores, FL 33406-5261 Helena & Jorma Y	642-8547

Finnish-American Rest Home, Inc.
1800 SOUTH DRIVE, LAKE WORTH, FLORIDA 33461-6199

Hellou Lepokodilta!

Olemme viettäneet viihtyisän ja vauhdikkaan viikon lepokotilaisten kanssa.

Meitä ovat muun muassa ilahduttaneet tamperelaiset Tuula ja hanuristipoika Kauko. Kaksikko on Tampereen eläkeläiskuuron voimaväkeä. Tarkemmin sanottuna Tuula on kuoron johtaja ja Kauko ainut soitteijapoika.

Kyllä tamperelaisilla vanhuksilla on vauhtia ja vaarallisia tilanteita, kun saavat Tuulan ohjauksella hommaila. Kiitos teille ohjelmista. Illo oli kokonaan meidän puolellamme.

Kiitos Kotikirkon upealle kuorolle sunnuntaisesta "performanssista". Lauloitte ja soititte kuulemma tavattoman kauniisti.

Tällä viikolla meitä ovat eritoten muistaneet tamperelaiset, nääs. Meitä nimittäin visiteerasi myöskin Tampereen veljeskuoro. Pojat olivat pukeutuneet komisti; lau-

laakin osasivat.

Eino ja Kauko Lehtonen viihdyttivät meitä tiistai-iltapäivänä. Pojilla on taito hyppysissä, saivat monen mummon ja papan polkkajalan kutkuttelemaan. Toivotavasti saamme pian taas teidät vieraaksemme.

Kaunis kiitos Helping Hands ryhmälle. Kyllä Lepokodin ladyt olivat onnellisia kun saivat kutrit kikkuralle Tänsivinkiksi.

Teimme rattsan "rekiretken" jouluvalojen maailmaan Hoffmanin suklaatehtaalle. Oli paljon kaunista katseltavaa ja ihmeteltävää. Meille kaikille tuli hyvä ja rauhallinen mieli pitkäksi aikaa.

Olemme alkaneet valmistautua joulun tuloon hitaasti, mutta varmasti. Jokainen meistä käyttäytyykin extra kauniisti. Ei nääs koskaan tiedä, milloin se Tonttu Torvinen kurkistaa ikkunasta...

Ratkiriemukasta
viikkoa toivottelevat
Anu ja lepokotilaiset

Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta

Babione-Stephenson Funeral Home, Inc.

1004 S. DIXIE HWY. - LANTANA, FLA. 33462
TEL. 582-4124

Robert J. Babione
Funeral Director

David Jarvi
Funeral Director

Mack Stephenson
Funeral Director

Edward B. Adams
Funeral Director

Puhumme
suomea

Burial, Cremation
and shipping
service

Since 1963

Suomi talouspolitiikan mallimaa

Euroopan unionin komission raportti suitsuttaa Suomea talouspolitiikan mallioppilana. Talous- ja rahaliiton kolmannen vaiheen lähentymiskriteereiden täyttäminen näkyy sujuvan Lipposen hallitukselta kuin valssi kesällä.

Raportti perustuu komission omaan tiedonkeruuseen, jonka on tehnyt yksi sen pääasastoista. Raportti on ensimmäinen laatuaan ja tärkeä. Se muodostaa ensimmäisen askeleen siinä prosessissa, jolla valitaan ne maat, jotka voivat liittyä ensimmäisten joukossa yhteiseen rahaan.

Ykkösketjuun kelpuutettavat valitaan vuoden 1998 alkupuoliskolla.

Hintavakauden eli hintojen nousun hillinnän sekä pitkäaikaisten lainojen korkojen osalta Suomi on jopa mittarimaa. Muita maita siis arvioidaan vertaamalla niitä Suomeen. Ei tosin aivan yksin, vaan hintakehityksen osalta Hollannin kanssa ja pitkien korkojen osalta Hollannin ja Saksan kanssa.

Joulutervehdys

Hertta Odell

Lake Clark Gardens
2615 N. Garden Dr. 3-202
Lake Worth, FL 33461

Hyvää Joulua ja onnea
alkavalle vuodelle

Armas ja Laura Piironen

310 S. J. St. Apt. 2
Lake Worth, FL 33460

Joulutervehdyksemme "sinne Pohjotseen"

Anja ja Mauno Laurila

Hypoluxo, Florida

Hauskaa Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta

Irene Korpinen

1520 Lake Ave. Apt. 7-f
Lake Worth, FL

Hauskaa Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta

Ray & Ina Sliwinski

225 Croton Ave. #1
Lantana, FL 33462

Hauskaa Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta

Fran & Jorma Wuorinen

8 Westminster Ln.
Lantana, FL 33462

Lepokodin Ystävät

toivottavat

Lepokodin johdolle, henkilökunnalle,
asukkaille ja kannattajille

**Joulun Iloa ja Rauhaa sekä
Siunausta Uudelle Vuodelle**

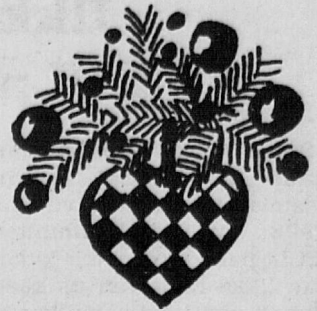
Olemme jälleen kiitollisia kaikesta
meille antamastanne tuesta

Greenpeace ydinjätejunan kimpussa Suomessa

Greenpeace on hyökännyt Imatran Voima Oy:tä vastaan vaatien yhtiötä lopettamaan Loviisassa tapahtuvan ydinjätejunan lastaamisen heti. Junan on määrä lähteä lähipäivinä Venäjälle. Ivon mukaan kuljetuksessa ei ole laillisuusongelmia sen pahemmin Suomessa kuin Venäjällä.

Koska laki vaatii Suomea ja Imatran Voimaa ratkaisemaan ydinjäteongelmansa itse, on moraalityöntä lähettää yhtään junaa Venäjälle, Greenpeace-kampanjavastaava Anssi Vaittinen sanoi.

Kyseessä on Ivon viidestoista ja samalla viimeinen ydinjättekuljetus Majakin jälleenkäsittelylaitokselle Tsheljabinskiin. Kuljetuksista sovittiin Suomen ja Neuvostoliiton kesken 1969. Neuvostoliiton kaaduttua Venäjä otti vastuun sopimuksista. (Demari)

Hyvää Joulua ja Onnea
alkavalle vuodelle

Aili Tokkola

Florida

Hyvää Joulua ja onnea
alkavalle vuodelle

Wesley ja Miriam Ketonen

Lake Worth, Florida

Hauskaa Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta

Auvo and Violet Aho

609 Amaryllis Dr.
Barefoot Bay, FL 32976

Kalevan Naisten Auringattacen Tupa No. 56

Kalevan Ritariit
Etelän Maja 52
Lantana, Florida

Suvettaren Tupa 20
K.N.III Asteen Tupa
Lantana, Florida

P.O. Box 3783

Lantana, FL 33462

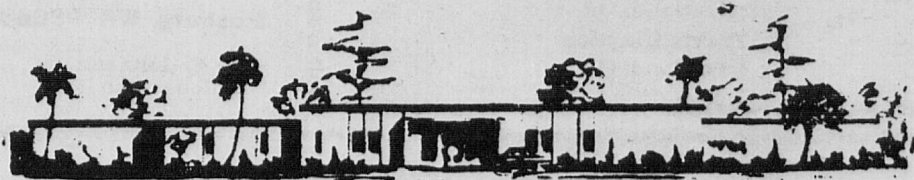
Toivottavat Parhainta Jouluiltoa ja Onnellista

Uutta Vuotta kaikille kalevaisille -

kaikille suomalaisille

Kokouksemme ovat joka kuukauden toinen ja neljäs maanantai klo 4:00
Suomi talolla, 301 Central Boulevard Lantana, Florida 33462
Suvettaren Tuvan kokous kolmantena maanantaina 4:00

Vierailevat Siskot ja Veljet: Olette erittäin tervetulleita kokouksiimme - vaalimaan kansallisuutemme asiaa ja nauttimaan perheemme yhdessä olost.

Finnish-American Rest Home, Inc.

1800 South Drive, Lake Worth, Florida 33461
Telephone (407) 588-4333

Suomalaisen Lepokodin asukkaat, johtokunta ja työntekijät

toivottavat

Rauhallista Joulua

ja

Onnellista Uutta Vuotta

kaikille lukijoille

Ilkka Kanerva jatkaa SUL:n puheenjohtajana

Suomi satsaa yleisurheilun kansainvälisen GP-finaalin saamiseksi Helsinkiin vuonna 1998. Suomen Urheiluliiton (SUL) puheenjohtajana jatkavan Ilkka Kanervan mukaan finaali ajoittuisi samalle viikonlopulle Suom-Ruotsi maaottelun kanssa.

"Se olisi todellinen makupala suurelle yleisölle", Kanerva (kok) sanoo.

SUL on hakenut myös vuoden 1999 yleisurheilun MM-kisoja, mutta tiettävästi mahdollisuudet ovat vähäiset. Suomessa on pidetty MM-kisat vain kerran, 1983. Isännäksi on vahvimmin ehdolla Yhdysvaltojen Stanfordin yliopisto.

Urheiluliiton liittovaltuusto valitsi marraskuun lopulla yksimielisesti Kanervan, 48, jatkamaan puheenjohtajana seuraavat kaksi vuotta. Hänellä ei ollut vastaehdokkaita.

Kanerva on johtanut SUL:ia vuodesta 1991 lähtien. Hän on lisäksi Olympiakomitean ja Suomen Liikunta ja Urheilun varapuheenjohtaja.

Ilkka Kanerva jatkaa
SUL:n puheenjohtajana.

Kanervan mukaan Suomen Urheiluliitossa on valmisteltu strategiamuutosta, joka on "radikaalein 30 vuoteen".

"Liiton imago on liian väljähtänyt ja vanhanaikainen. Se ei toimi nykypäivän nuorten ehdoilla. Siksi seuratoimintaa on uudistettava radikaalisti", Kanerva sanoo.

SUL on puolisen vuotta valmistellut uudistuslinjaa, jonka kulmakiveksi on kaavailtu pariakymmentä ns. palveluseuraa. Ne olisivat oman alueensa tai piirinsä kehityspankkeja, joita liitto tukisi voimakkaasti mm. rahallisesti.

"Palveluseura on oikeastaan työnimi. Sellainen voi olla yhtä lailla urheilupuisto tai joku yksittäinen piiri, mutta pääpaino on seuroissa", Kanerva kertoo.

Greetings to and from Finland

Tunnelmallista joulurauhaa ja onnea vuodelle 1997!

Sini, Hannu, Ari ja Jouni Harjunmaa
Solnantie 32 B 35
00330 HELSINKI

Hauskaa Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta
to all our relatives in Kannus area in Finland

Carolyn & Ron Anderson
Bournedale, Cape Cod, Massachusetts, USA

Christmas Greetings from
Jack London's Valley of the Moon

Ed & Bertha Hagelberg
193 Verano Ave. Apt #107
Sonoma, CA 95476

Iloista Joulua
toivottaa
Harri Siitonen
1320 Addison St., A-406
Berkeley, CA 94702-1707
510-849-0125

Merry Christmas and Happy New Year!

Ellen Jaakkola Waananen
Mountain View, CA

Jack & Ann Waananen
Los Altos, CA

Eric Waananen
Chantilly, VA

Robyn Waananen
Blacksburg, VA

Mary Lee Meisner & Jodi Ellen
Portland, OR

Travis Gladden
Portland, OR

Bowie, MD 20715

Bill, Carol & John Wilen

Baltimore, MD 21222

Elma & Wöitto Wallenius
8193 Del Haven Road
21222-3428

Lantana, FL 33462

Theodore & Linnea Maki
5981 Via Vermilya

Mineral Ridge OH 44440

Arnold J. Ylonen & family
1765 Dumont Dr.

Warren OH 44483

Toivo J. Ylonen
5334 Leslie Dr. N. W.
44483-1124

W. Lafayette IN 47906

Dr. Alvin Laasanen

Stafford TX 77477

Allen J. Harju
12226 Meadow Hollow Drive

Rosburg WA 98643

May F. Johnson
41 Raistakka Rd.

Holiday Greetings from all over USA

Hyvää Joulua ja Onnea
alkavalle vuodelle
Arne E. Comsi
Chillicothe, Ohio

Hauskaa Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta

Alice & Willie Oksanen
Seagate Colony Suite 612
2830 Shore Drive
VA Beach, VA 23451

Hauskaa Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta

Helen S. Harvi
8310 Partlow Lane
Houston, Texas 77040-1519

Hyvää Joulua ja
Uutta Vuotta 1997

**Aini Tossavainen
& family**
2427 McGee Ave.
Berkeley, CA 94703

Hyvää Joulua ja Onnea
alkavalle vuodelle
Armas O. ja Elthea Luoma
9174 Arnold
Redford Twp, MI 48239

Hyvää Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta
Finnish American Club
of Tucson, AZ

Hyvää Joulua ja Onnea
alkavalle vuodelle
Frank and Viana Beetle
Seattle, WA

Seasonal Greetings

John E. Erkkila
Helmi Kortte-Erkkila
605 S.E. 121st Ave. #9
Vancouver, WA 98683-6073
(Phone: 360-892-7866)

Seasons Greetings

FINNISH AMERICAN HOME ASSOCIATION

Cultural Center
Housing for Elderly
Large Dinner Dance Hall
Pool/Sauna/Playground
Guest Units/Camping

197 Verano Avenue, Sonoma, California 95476
Tel/Fax: (707) 935-0200 email: faha@wco.com
Internet Homepage: <http://www.wco.com/~faha/cover.html>

Christmas Special

SECTION TWO

Holiday Greetings from Connecticut and Rhode Island

*Iloista Joulua
ja Onnellista Uutta Vuotta!*

**Hannu & Eila Mäkipuro
Maritta & MK Tribbie
Mark & Judy Mäkipuro**

*Stinausrikasta Joulua
toivottaa*
St. John Lutheran seurakunta
Rt. 6, Brooklyn, CT

Rev. Robert, Kathy
& Keri Blackard
Yrjö, Jenny & Elsie Ampuja
Martha Gröndahl
Urho Haapala
Lily Hall
Anna Liisa Hill
Elsie Hill
Alina Hyytiäinen
Leslie, Esther & Karen
Jalkanen
Onni & Helvi Johnson
Raii Kallio
Leo & Helen Kauranen
Arno & Bert Kolm
William & Toini Korpela
Arne Kujala

Mildred Lähde
Irma & Ellen Lehtimäki
Hannu & Eila Mäkipuro
Pentti & Anja Mälinen
Aili Mickelsson
Helmi Niskanen
Venla Nurmi
Eddie & Reetta Oja
Thure & Irja Oja
Venla Oksanen
Osma & Helen Pietilä
Martti & Kerttu Rajaniemi
Walter & Violet Sandholm
Arvid Sjogren
Reino & Josie Stenbäck
Edward Suominen
Aino & Eric Williams

Suomenkielinen jumalanpalvelus
jouluk. 15 p. klo 2:00 ip.
Jouluaattoillan perhejumalanpalvelus
jouluk. 24 p. klo 5:00 ip.
Kynttilä jumalanpalvelus
jouluk. 24 p. klo 10:00 ip.

AAA

CITGO

Hauskaa Joulua!

Sorel's Garage, Inc.

Body & Fender Work

Kaikenlaista korjausta - runkotyötä

24 tunnin hinaushuolto

Tel. 774-5011

Iltaisin 774-2437

774-1302

774-5011

Route 6

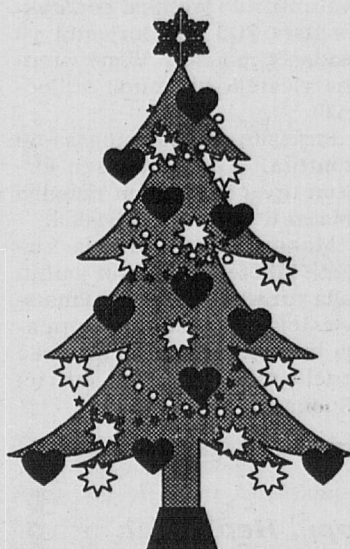
Brooklyn, Conn.

*Iloista Joulua ja Rauhallista
Uutta Vuotta!*

Since 1873
Jewett City Savings Bank

Jewett City Main Office 376-4444 • Central Village 564-3375 • Brooklyn 774-8558
28 Main Street, Jewett City • 376-2524 • Brooklyn Plaza 774-0256

Member FDIC

Jouluaattona

Aamu vasta hämärtää,
illalla on joulu.
Lahjoja ei äiti nää,
eik äkerro tyttö tää,
ennenkuin on joulu.

Vaikea on valeta,
ennenkuin on joulu,
illat yksin istua,
istua ja ommella
kunnes tulee joulu.

Vol kun päivä pitkä on,
ennenkuin on joulu.
Olen alvan onneton!
Äitikin niin vaiti on!
Illalla on joulu.

Jopa lita hämärtää,
jopa joutuu joulu.
Hui, kun mua hirtittää,
julistin jo jännittää
odotettu joulu.

Alli Nissinen

Danielson, CT 06239

Aune Van Hanen
P. O. Box 685

Hyvää Joulua ja Onnea
alkavalle vuodelle

Kauko S. Kauppila
42 Clark St.
Ansonia, CT 06401-1502

Season's Greetings from Connecticut and Rhode Island

We wish to thank all our advertisers in Connecticut: Brooklyn, Danielson, Canterbury, Central Village, Dayville, Jewett City, Moosup, Plainfield, Putnam, Sterling, and Voluntown; and in Foster and Coventry Rhode Island for their business and wish them all the best of Holidays.

Raivaaja Publishing Company

and

Ed Suominen

Connecticut and Rhode Island advertising representative

Our Wish For You This Christmas:

Happiness

Good Luck

Good Cheer

*and we're also wishing you
a very Happy, Healthy New Year!*

**Bonneville
Pharmacy**

Danielson, CT
744-9362

**Jewett City
Pharmacy**

Jewett City, CT
376-4468

Russell Stove Candles
Heberts Candles

Famous Brand Cosmetics & Fragrances

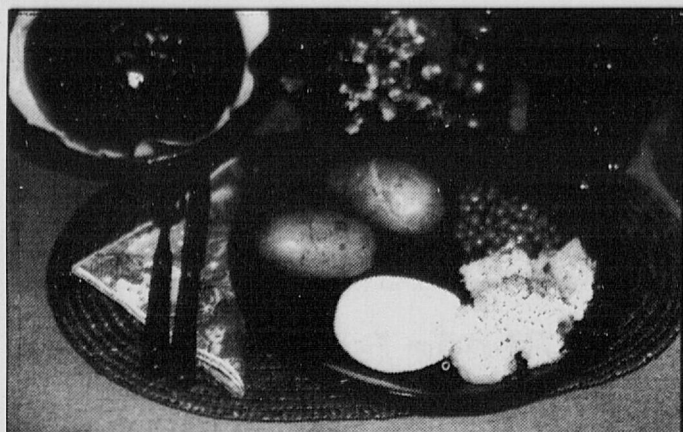
Beautiful Card and Gift Department

Open Sunday

We Deliver

Barry Harvey - mgr.
774-9362

Parasta lipeäkalaa on turska, jota kuvassakin tarjolla. Joululamppu ja kotikalja maistuvat kyytipolkana.

Lipeäkalaa pyhiksi

Lipeäkala on perinteinen suomalainen jouluruoka, jota sopii tarjota vaikkapa itsenäisyysjuhlapäivänä. Lipeäkala on oikeastaan joulunalusajan paastoruoka, jota syötiin, kun liha oli kiellettyä. Paasto tekee kyllä pakanallekin terää joulun notkuvia ruokapöytiä odotellessa.

Nykyään joulukalana myydään Suomessa monenlaista, lähinnä norjalaista kuivattua ja sen jälkeen liotettua kalaa. Mutta kun on juhlapäivä, satsataan parhaaseen, eli turskaan.

Kotona voidellaan sopiva uunivuoka voilla ja kala asetellaan siihen nahkapuoli alaspäin. Pääle ripotellaan suolaa, peitetään foliolla ja paistetaan 350 asteisessa uunissa 45 minuuttia. Pistoalka vaihtelee kalan koon mukaan.

Kalan kanssa tarjotaan perinteisiä lisukkeita: kuorineen keitettyjä perunoita, herneitä ja valkokastiketta. Lisäksi suoraan myllystä rouhastavaa maustepippuria.

Lipeäkalan valmistus aina kuivatusta kapakalasta läh-

tien olisi muuten kiehtovaa puuhata, mutta siihen kuluu kymmeniä litroja vettä, koivutuhkaa ja lumihanki... joten eiköhän tyydytä luotettavan kalakaupiaan antimisiin.

Juhani Aro
(Demari)

SUOMEN... jatkoa sivulta 9

puhelimtse näppäilemällä. Pukin ääni vastaa ja pyytää osoitetta. Lipposen mukaan tämä antaa suunnattomia mahdollisuuksia kansainvälisessä puhelinliikenteessä.

Tonttuarmeija vastauspalvelussa

Joulupukin omassa pääpostikonttorissa Napapiirillä on tänä vuonna kiireisempää kuin koskaan aiemmin. Pukin arvioidaan saavan Korvatunturille jouluksi ennätyselliset 700 000 kirjettä yli sadasta maasta. Viime vuonna viestejä tuli puoli miljoonaa.

Kirjeisiin on vastaamassa 60 tonttua. Tämänvuotisen kirjeen upea kuvitus on taitellija Mauri Kunnaksen käsialaa.

Maksullisina tilattuja kirjettä lähetetään tämän joulun alla runsaat 150 000. Ilmaisi viestejä postitetaan kauppa- ja teollisuusministeriön tuella edelleen ulkomaille, muttei Suomeen.

Joulupukin kanssa voi nykyään asioida puhelimtsekin.

Hyvää Joulua ja

Onnellista Uutta Vuotta

Ed's Garage, Inc.

Edward Waskiewicz, Prop.

Route 14 - Canterbury, CT 06331
Phone 546-9492 - 546-9493

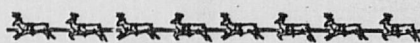

Bensiiniä - Öljyä - Yleistä korjaustyötä
Hiekkaa - Soraa - Kiviä
ja muita tuotteita
MOBILE - polttoöljyä ja kerosiinia

Wishing you Happy, Healthful
Holidays

Plainfield Medical Pharmacy

Andre St. Germain, P.D., Owner
Babcock Ave. Plainfield, CT
Phone 564-2138

Canterbury Pharmacy

546-6766
180 Westminster Road
Canterbury, CT Stephen St. Germain, P.D.

Suomalaisia tervehtien

Tillinghast Funeral Homes

Main Street, Central Village, CT
Tel. 564-2147
and
Main Street, Danielson, CT
Tel. 774-3284

Hyvää Joulua
ja
Onnellista
Uutta Vuotta

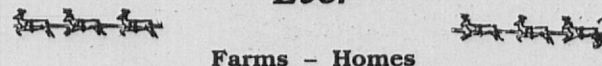
toivottaa

The Finnish American Heritage Society
Celebrating our 10th anniversary April 1997

P. O. Box 252, Route 169, Canterbury, CT 06331
Start the new year right with a membership in our society.
Send \$10.00 to address above.

To Our Patrons, Our Friends
Everywhere
The Best Merry Christmas
Ever

Farms - Homes

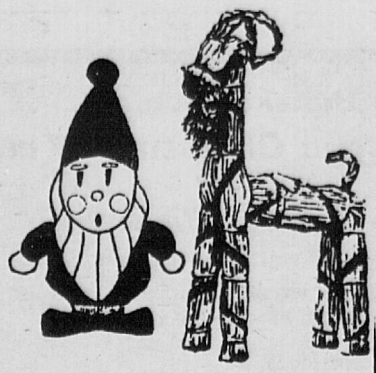
Business and Industrial Properties

Arthur's Real Estate

Arthur T. Veilleux, Broker

Bus: Corner Main & Broad Streets
Home: 50 Dorrance

Danielson, Connecticut 06239
Phone: (860) 774-2803

No, onkos tullut kesä

No, onkos tullut kesä
nyt talven keskellen?
Ja laltetaankos pesä
myös pikkulinnuillen?

Jo kuusi kynttilöitä
on käynyt kukkimaan,
pimeitä talven öitä
näin ehkä valaistaan.

Ja vanhakin nyt nuortuu
kuin lapsi leikkimään,
ja koukkuselkä suortuu,
niin kalkk' on mieleissään.

Ja hyvä, lämmin hellä,
on mielellä jokaisen.
Oi, jospa ihmisellä
ois' joulu aintainen!

J.H. Erkkö

Jouluna

Me käymme joulun viettohon
taas kuusin, kynttilöin.
Puu vihreen oksat kiedomme
me hopein, kultavöin,
vaan mulstammeko lapsosen,
mi, talvaisen tuo kirkkauden.

Me käymme joulun viettohon
niin maisin miettehin,
nuo rikkaan täyttää aatokset,
ja mielen köyhäni;
Suun ruoka, juoma, meno

muu.

Laps' hankeen hukkuu,
unhoittuu.

Turhuuden ruthuus kaikki on,
niin turhaa touhu tää;
me kylmin käymme sydämin,
laps' siivuun vain jos jää.
Me lahjat jaamme runsahat,
laps - tyhjät kätes, thanat.

Oi ystävät, jos myöskin me'
kuin tietäjämme nuo
veistimme kullat, mirhamin
tuon rakkaan lapsen luo,
niin meille joulu maallinen
ois' alku joulun talvaisen.

Mauno Isola

Beit Beit the Drum
To get back the Greatest Sum

Shop Tuesdays & Wednesdays

5% Senior Citizen Discount

Beit Bros. Supermarkets

Dayville, Uncasville

Joulutervehdys!

**Edward L. Blanchard
Agency, Inc.**

Yleinen vakuutus- ja kiinteistöliike

5 Park Square
P.O. Box 455

Jewett City, CT 06351 Puh. 376-9401

Rauhallista Joulua!

**Jewett City
Funeral Home
Thomas D. Leffler**

30 North Main Street
Jewett City, CT
Tel. 376-4014

**Lähikaupat
auki Suomessa
sunnuntaisin**

Suomen hallituspuolueiden
eduskuntaryhmät ovat pääs-
seet sopimukseen kauppohen
aukiolosta sunnuntaisin. So-
pimuksen mukaan alle 400
neliömetrin kaupat voivat
vuodenvaihteesta lähtien pi-
tää ovensa auki myös sun-
nuntaisin. Sitä suuremmat
kaupat pääsevät sunnuntai-
aukioloon vasta vuoden 1999
alussa.

Käytännössä uudistus mer-
kitsee, että 3800 suomalaista
ruokakauppaa saa pitää
ovensa auki sunnuntaisin,
1200 joutuessa odottamaan
vielä pari vuotta.

(Suomi-Seura)

Season's Greetings

Everlasting Memorials
Owned and operated by

"Mr. Christmas"
Mervin R. Whipple
101 Pineville Road,
Ballouville

*Over 40 years family experience in
monumental work.*

*Without a monument man is born,
passed on and is hidden forever.*

Phone 860 - 774 - 2742
101 Pineville Road
Dayville, Conn. 06241

Turku aikoo Suomen joulukaupungiksi

Turku aikoo tehdä joulustaan niin hienon, niin elämyksellisen, että sen maine vuosien varrella kierti ympäri Eurooppaa ja jopa valtameren taakse. Turku aikoo julistautua Suomen joulukaupungiksi, jossa tekemistä riittää myös vuoden pimeimpinä aikoina.

Epäilijät ovat jo ehtineet veikata, ettei Suomeen mahdu kahta uutta joulukaupunkia ja että MTV Kittilä-projektiin vetäisi kisassa pitemmän korren ja Turku jäisi nuolemaan näppejään.

"Emme kilpaile keskenämme. Ei Kittilästä koskaan Turkua tule. Kaupunki nojaa vahvaan aina keskiajalta kumpuavaan perinteeseen. Me emme lähde tekemään jippoja tai rakentamaan joulumaata. Hanke on koko kaupungin yhteinen", kaupunginjohtaja Lahoniitty painottaa ja iloitsee erityisesti sitä, että hanke on otettu joka suunnalla innostuneesti vastaan.

"Vuonna 2000 Turku tunnetaan maailmalla sekä eurooppalaisena joulukaupunkina että kesäkaupunkina, jossa erilaiset tapahtumat keräävät kansaa Aurajoen rannoille läheltä ja kaukaa", lupaa puolestaan mainoskonsultti Kari Veijonen.

Turun joulukaupunki avattiin kuukausi ennen joulua sytyttämällä 10 000 Unicef-kynttilää. Joulukaupungin kalenterissa on lähes 200 tapahtumaa aina Nuutin päivään asti.

Turku on tietävästi ainoa kaupunki Pohjoismaissa, jossa joulurauhan julistaminen on säilynyt lähes katkeamattomana perinteenä läpi keskiajan aina näihin päiviin saakka.

Perinteestä pidetään tiukasti kiinni, ja nyt joulusanomaa voi seurata missä tahansa mapallolla internetin välityksellä osoitteesta www.christmas.city.com.

Happy Holidays Town Pharmacy & Medical Equipment

20 Prospect Street
Moosup, CT 06354

Karen Blackmar, Reg. Ph

J.R. Dwonczyk
owner

NUTROS
EUKANUBA

PRO PLAN
BLUE SEAL

PET FOOD SPECIALISTS PUTNAM FARMERS CO-OP

80 Front Street
Putnam, CT 06260
(860) 928-0563

FOR ALL YOUR PET, HOME & GARDEN SUPPLIES

CHARLES FRANKLIN
General Manager

MARIE SHERMAN
Office Manager

Season's Greetings

WATERS BROS. OIL CO., INC.

FUEL OIL & KEROSENE
BECKETT OIL BURNERS

ROD WATERS
RES. 928-5835

PEARL AVE.
PUTNAM, CONN. 06260
928-3375

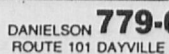
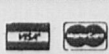

SHAW STATIONERS, INC. SINCE 1951

Office supplies Furniture & Equipment

WE HAVE IT ALL
FAX & COPY SERVICE

PUTNAM 928-0538
162 MAIN ST. PUTNAM

779-0123
DANIELSON
ROUTE 101 DAYVILLE

Warm, Happy Holidays to You

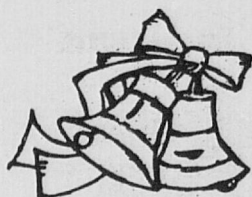
Kerosene Diesel Fuel Oil

Brodeur's Oil Service

Unlimited Heating & Cooling
CT Licence No. 303396

28 Sterling Rd., Moosup, CT

Tel. 564-2789

Joulun kellot

Joulun kellot soittavat
rauhaa päälle maan.
Ihmissydän hiljenee
niitä kuulemaan.
Kaukaa, takaa vuosien
muistot mieleen saa,
joulusauna lämpöinen,
keskitalven maa.

Tuotitiin kuusi tuoksuva
tupa puhtaaseen,
enkeli ja kynttilät
sat se oksilleen;
lippuketjun värikkään
maitten kaukaisten,
tähden kirkkaan latvaansa,
joulun tähtösen.

Kauralyhde linnulle
ulos laitettiin.
Jouluherkut valmiiksi
kaikki keitettiin.
Riisipuuro, tortutkin
hyvin maistuivat.
Tutut joululaulumme
riemuin kaikuivat.

Saapui ukki porollaan
korvatunturin,
kiltistessä kulkusten,
hymyin herttaisiin.
Lahjoistamme iloittiin,
sitten nukkumaan,
täytyi nousta neliältä
kirkkoon matkaamaan.

Talvi-aamun pimeys,
kylmät pakkaset,
aisakellot, kulkuset,
metsät huurteiset.
Joulun kellot soittivat
ruhaa päälle maan,
rakkautta, uskoa
aamuun tulevaan!

Aini Tossavainen

Hauskaa Joulua!

Hartikka Christmas Trees

and

Hayloft Christmas Shop

Cut your own or pre-cut

Live trees, wreaths, garlands, strands
Horse drawn hay wagon rides weekends

Shetuck Rd., Voluntown, CT

Tel. 376-2351

Hyvää Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta

kaikille jäsenillemme, ystävillemme
ja kannattajillemme

Aura Seura

Voluntown, Conn.

Hauskaa Joulua ja Onnellista
Uutta Vuotta

Tamarack Lodge

Beach Pond
Voluntown, CT 06384

860-376-0224

Banquets, Weddings, Outings and
Special Occasions

Sunday
Smorgasbord - Brunch
April thru Dec.

All of us at Tamarack wish our friends the
Happiest of Holidays

Kirjailija Solveig von Schoultz on kuollut

Suomalainen kirjailija Solveig von Schoultz kuoli joulukuun 3, 1996 Helsingissä. Hän oli syntynyt Porvoossa elok. 5, 1907. Hän julkaisi mm. viisitoista runokoelmaa, novellikokoelmia sekä romaaneja. Hän kirjoitti myös lasten luku- ja oppikirjoja sekä useita kuunnelmia ja tv-näytelmiä. Von Schoultz sai useita taiteen valtionpalkintoja.

Holiday Greetings

Shady Acres Restaurant

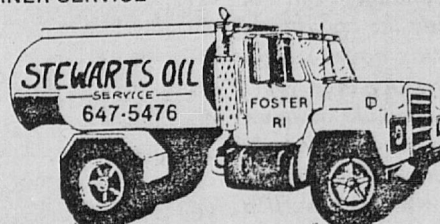
Route 6

Foster, R.I. 02825

Happy Holidays

BURNER SERVICE

DANIELSON PIKE

EARL S. HOPKINS

FOSTER, RI 02825

Hyvää Joulua ja Onnellista
Uutta Vuotta

The Citizens National Bank

Putnam, Connecticut 06260
203 928-7921

Other locations:

Thompson, CT - 860 923-9550
Woodstock, CT - 860 928-6581
Killingly, CT - 860 774-7733
Brooklyn, CT - 860 779-5025

Joululaulu

En etsi valtaa loistoa,
en kaipaa kultaakaan,
ma pyydän taivaan valoa
ja rauhaa päälle maan.
Se joulu suo, mi onnen tuo,
ja mielet nostaa Luojan luo,
ei valtaa eikä kultaakaan,
vaan rauhaa päälle maan.

Suo mulle maja rauhaisa
ja lasten joulupuu
Jumalan sanan valoa,
joss' sieluin kirkastuu.
Tuo kotihin, jos pieneenkin,
nyt joulujuhla suloisin,
Jumalan sanan valoa
ja mieltä jaloa.

Luo köyhän niinkuin rikkahan
saa, joulu ihana!
pimeyteen maailman
tuo taivaan valoa!
Sua halajan, sua odotan,
sa Herra maan ja taivahan,
nyt köyhän niinkuin rikkaan
luo
suloinen joulus tuo!

Z. Topelius; suomennos

Pieni Joulu

Reippahasti käypi askelet,
äidin hommat niin on kiireiset:
lahja peitty käärihin,
ukset kiinni pantihin -
vaan on hauska sentään!

Taatto läksi, läksi innoissaan
joulukuusen, kuusen
hankintaan;
latva saapi tähtösen,
oksat kaikki, tiedät sen;
paljon kynttilöitä!

Kun on valmis kuusi kultainen,
rynnistääpi lapset huoneeseen,
ken on tuonne tullutkaan,
joululahjat pussissaan?
Vanha joulupukki!

Lapset kaikki huutaa: oi, oi, oi!
kohta kiitos riemuinen soi, soi,
soi!
Siellä vauva Majjan on,
Annin kelkka verraton,
orhi oiva veikon!

Päättyy joulu, vaikk' ei kenkään
sois,
Mutta ensi vuonna hän
saapuu lailla ystävän -
ei voi toivo pettää!

Hauskaa Joulua ja Onnellista
Uutta Vuotta
toivottaa

Frank Chamberland Agency

Property & Casualty Insurance
Bonds

55 Church St., Sterling, CT 06377
Phone (860) 564-8507

Hauskaa Joulua ja
Hyvää Uutta Vuotta

Reino and Velli Tikkanen Berry Farm

Wreaths & Jams, Jellies
all home-made
1-401-397-3077
47 Kennedy Rd.
Foster, RI 02825

Rauhallista Joulua

Frank R. Gorton & Sons Inc. Funeral Home

721 Washington St., Coventry, R.I. 02816

P.O. Box 345

821-7306

Frank R. Kershaw Jr.

C. Peter Hartman

823-8521

821-7306

Frank R. Kershaw III

The Finnish-American

RAIVAAJA

Destructive Forces

by Santeri Alkio
translated by Richard Impola

continues from last week

CHAPTER SEVEN

The "language problem" — Swedish versus Finnish — is introduced. (The American Swedish-Finnish newspaper Norden recently ran an article in which Swedish-speaking Finns complained that court cases were being conducted only in Finnish, exactly the opposite of the case in this novel.) Debt brought on by poor crop years plagues Juho Valkola, another Pohjanmaa farmer and he asks the aid of Hautala and Varpula. A "comic" interlude with a drunken jeweler Ahlström.

The enthusiasm aroused by the beautiful warmth of Midsummer, which brought hope that the exceptional warmth would make up for the lack of spring, began to wane as early as July, when the weather turned cold.

On one of those days in July, the people of Hautala sat eating their evening meal. The day was cloudy and gray and a wind was blowing. The atmosphere at the table was more oppressive than usual, for only a few words were exchanged, with no real conversation being generated.

Twelve-year-old Antti, the youngest son of the house, was the first to rise from the table. He took a chalkboard from a nail and began laboriously to draw letters on it. That prompted his father to say:

"Put that chalkboard away."

His mother, who seemed to have guessed that he would be scolded, said in an attempt at conciliation:

"How come you took that down now, Antti?"

"Well, I just thought that as long as you were eating..." said the boy, objecting, but ready to

put the chalkboard away if the command were repeated.

"As long as we are eating..." his father began.

"Let the boy learn to write," Matti put in.

"What good did learning to write do for you? It hasn't kept you alive."

"Well, it hasn't killed me either."

"Hmm." The father was silent

for a while.

"It's good to know how to write," said Kustaa Tuomi, who was working on the farm for day wages. The boy went on writing, since his father did not look particularly stern.

"Sure it is, so that one will know how to cheat and scheme," said Janne Hautala.

"Don't you think you can do other things with writing besides cheating and scheming?" asked Matti.

"Well, I've told you a hundred times that I've never seen anything else done with it!" snapped his father. "What are you and Valee Varpula able to do with your writing when you have no chance to cheat and scheme? Tell me that."

"Well, you can't tell...we might need it sometime."

"I'll say it again, and loudly too: an honest farmer has no need of such tricks! Neither you nor the others can even make sense of court proceedings."

"Well, I could otherwise, but they're in Swedish."

"That's just it!"

"Well, there are other kinds of writing that one should be able to make sense of, and that one needs to know."

"What kinds? Writing in Finnish isn't accepted anywhere. Don't you remember that when we tried to have the contract Valee drew up with his forest tenant certified, the judge ordered Kalenius to draw up a new contract in Swedish? The one Valee drew up wasn't valid because it had been done by a farmer in Finnish. But I told the judge outright that a man like Kalenius was not fit to do anything for me, and that if it had to be done by one of the elite, I would have someone better do it. He was on the verge of fining me for that too," he said with a smile.

"Isn't that the devil!" said Kustaa Tuomi, in wonder.

"Well, it's always been that way. They demand that all writing be done in Swedish so that they can keep it to themselves. They know how to take care of their own, and they are all of one mind, so don't go messing with them — I told you to put away that chalkboard, boy."

"Let him write. At least he'll

be able to write his name then." Kustaa side with the lad.

"To the devil with it all! A person who knows how to write is somehow kin to the upper crust."

Feeling bad, the boy returned the chalkboard to its nail. With his brother's guidance, he had already begun to shape letters on it. The master of the house was apparently in a harsh mood, for he leaned his hands on the window sill and stood gazing out, listening to the wind whistling at the corners of the house. The rest left for work as soon as the meal was over, and unheard of as it was, the master stayed after the others were gone. His mood seemed to grow more and more gloomy as he gazed out and listened to the wind. When he took his hands from the window sill and stretched out on the bench with a deep sigh, his wife looked up in timid astonishment from the hearth where she was busy with chores. Then she had to rush into the bedroom. There she stood in the middle of the floor, wiped the tears that welled into her eyes on her apron, and sighed in a voice trembling with pain:

"God, oh God have mercy on us!" Then she hurried on about her chores, constantly repeating the prayer in her mind. Two things weighed on her painfully: first, that she had seen on her husband's face as he lay on his back on the bench smoking his pipe, a hardened expression of anger; second that she read the look as stemming from the fear of a crop failure, which according to all signs was to be expected. But her thoughts were so scattered and the pain from the fear of a crop failure so great, that the more she prayed as she worked, trying to concentrate on hope and consolation, the greater her distress became. She hoped that her husband would leave the room so that she could kneel in peace and cry out aloud. But he lay there motionless, the gloom on his face growing deeper and deeper.

Hautala's pipe had gone out, but he was unaware of it. His eyes were wide open and staring straight ahead, although they seemed not to see anything. When a gust of wind blew a few drops of rain which rattled

against the window like hail, his eyes moved as if trying to determine if they were indeed hail. And although they were not, he could vividly feel what it was like to have his face beaten by hail in July.

Besides the threat of crop failure, all kinds of related matters added to the weight lying like lump of lead on his heart.

As a man of his time, he had played a large part in parish affairs, had enjoyed and still enjoyed the trust of its people. He had even been a juror, but once in court he had insulted the former sheriff Lindblom badly, and the resulting suit had caused his expulsion from the board of jurors. The suit was of little benefit to Lindblom: Hautala in turn brought charges against him for incompetence in office. After many complications, the suit ended in Lindblom's dismissal. Hautala had also gone to court against Captain Stolt and others of the upper crust, often losing and being fined, but thereby winning the ever-increasing trust of the people in the parish. It was the general opinion among them that judgments in suits between farmers and the gentry were highly partial and always favored the latter.

Janne Hautala was proud of those lawsuits, almost prouder of the defeats than of the victories. Experience had made him so self-assured that he always wanted the last word on any subject.

When successive crop failures were bringing people to ruin at a dizzying rate, it made Janne extraordinarily bitter. An independent, self-sufficient farmer, answerable only to God and the Czar, had always been his ideal. As poverty increased, that independence vanished. Somehow, in some inexplicable way, he felt himself affected by it. Something within him had become weaker, seemed to be wavering, though he would not admit it to himself. Those whose true occupation seemed to be getting rich, who used trickery toward that end, rather than honest farming, chiefly the growing of rye — they now seemed to be developing into men who had a great deal to say in the affairs of regular, honest farmers. He was nauseated by the gloomy servility he had begun to notice in one farm

owner after another.

In earlier days he had worked himself out from under a heavy debt to become a man of means. But in recent years, without paying any attention to the position in which it placed him, he had gone to the aid of many of his friends, supporting them and backing their loans. Later he often regretted having done so.

But nearly always when a person he knew well needed backing, he consented almost unhesitatingly, if only because he could not bear to see such a man stand down-cast and humble before him. He felt such contempt for those who demanded their interest to the last penny that he absolutely refused to do so, in order that no one should ever feel the same contempt for him.

As a consequence, his own savings had gone to pay the guarantees, and he had also had to transfer such guarantees from others into his own name.

All those facts came to mind now as he lay there now. One after another, the loan guarantees began to seem his personal debts. And although he tried to maintain his old, unswerving course, to insist that Hautala would always make good his word, his thoughts were now so uncertain that chills ran down his spine. No matter how he tried, he could no longer feel as secure as he had earlier. And he felt as if the entire faction against which he had battled all his life, that crew of penny-pinchers and aristocrats, all of whom seemed to be on such firm ground, were joined in an effort to humiliate and destroy the farmers...

His wife could very well have knelt against the bench in the rear bed corner, as she often did when she was alone, for her husband had not even noticed that she had gone upstairs. As she came down, she met Juho Valkola in the hallway. He was on his way into the house. She was overjoyed at the arrival of a visitor, hoping that it might lead to conversation which would direct her husband's thoughts to less worrisome matters. For nothing was harder for her to bear than to see him staring gloomily ahead in silent thought.

turn to DESTRUCTIVE page 32

Foods for a Holiday Table

Christmas is the most traditional of Finnish festivals. It is a time for the family, close relatives, friends without family, but above all for the children.

The good old traditional dishes appear on the Christmas dining table year after year.

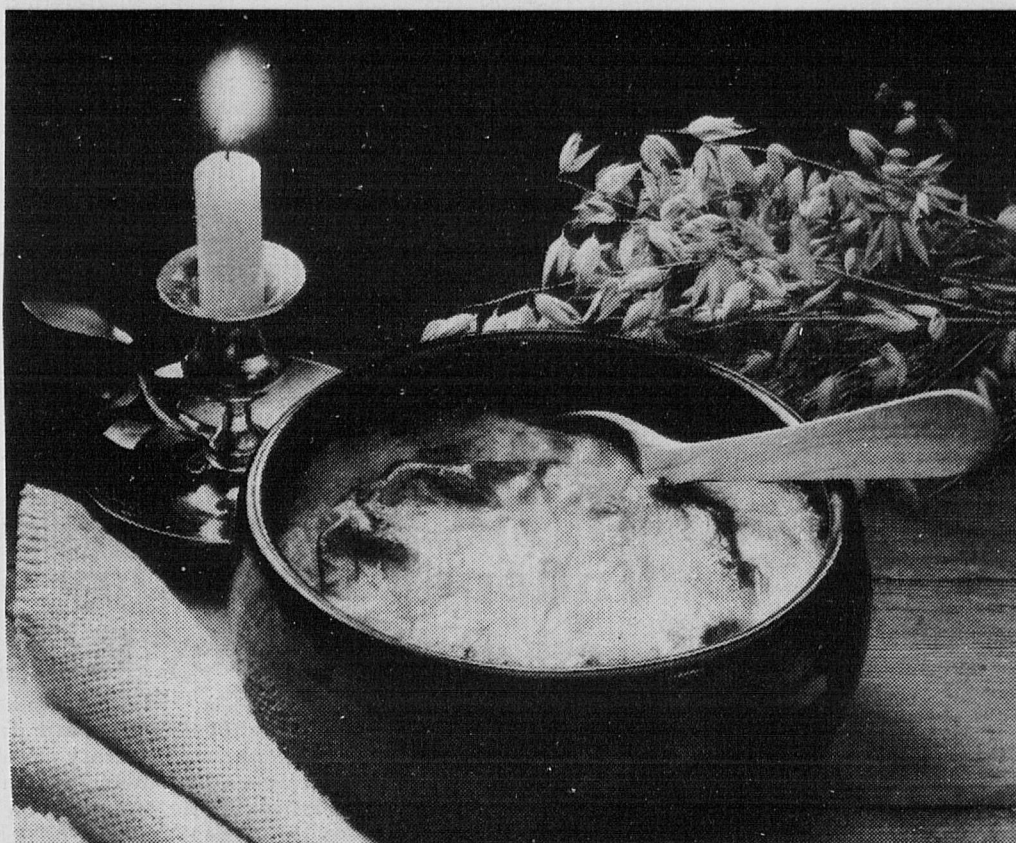
Casserole dishes - Finnish cuisine at its best - can easily be made a few days beforehand.

Casseroles

Casserole dishes form the main part of the hot dishes served at Christmas.

They are very useful from the hostesses' point of view because they can be prepared well in advance. They keep well for two or three days when stored in a cool place - the flavor of the rutabaga casserole, for instance, improves with reheating.

Homemade casseroles are Finnish cuisine at its best: nutritious and much easier to prepare than one would imagine and also exceptionally economical.

Rutabaga casserole

Preparation time: 25-39 minutes.
Boiling time for the rutabagas: 30-40 minutes.
Cooking time: 1/2-2 hours.
Oven temperature: 350°F (175°C)
Suitable for freezing.

2 large rutabagas, 3 1/2 lbs. (about 1 1/2 kg)
1 1/2 cups (4 dl) cream or mixture of cream and milk
3/4 cup (2 dl) dried breadcrumbs
1/3 cup (1 dl) dark syrup
1 egg
1 1/2 teaspoon ground ginger
1/2 teaspoon white pepper
1/2 teaspoon grated nutmeg
1 tablespoon salt
Coating: dried breadcrumbs, butter.

1. Scrub and peel the rutabagas. Cut up into large pieces and boil in slightly-salted water until soft.
2. Strain, keep the cooking liquid, and mash or blend the rutabagas in a kitchen blender.

3. Mix in the cream and dried breadcrumb paste, dark syrup, beaten eggs and spices and as much of the cooking liquid as is needed to give a loose soft consistency.

4. Turn into a greased baking

dish, press the surface with a fork to make a pattern, sprinkle over a thin coating of dried breadcrumbs.

5. Dot the top with butter and bake in the oven.

NOTE: The flavor of the rutabaga casserole can be further enhanced by adding some lightly-fried, grated onion.

Carrot casserole

Preparation time: 40 minutes
Cooking time: 20 minutes + 1 1/2 hours
Oven temperature: 350°F (175°C)
Suitable for freezing

3/4 cup (2 dl) rice
1 1/2 cups (4 dl) water
1/2 cup (1.2 dl) milk
3 teaspoons salt
3 lb. (1 1/2 kg) carrots
3/4 cup (2 dl) milk or a mixture of cream and milk
1/4 cup (50 g) butter
3 eggs
1 teaspoon grated nutmeg
1 tablespoon sugar
2 tablespoons salt
Coating: dried breadcrumbs, butter

1. Boil the rice in the water and milk mixture and cook until the rice starts to thicken just a bit.

2. Peel and grate the carrots.
3. Mix the grated carrots, milk, melted butter, eggs and spices into the rice pudding.

4. Pour the mixture into a greased baking dish.

Sprinkle with dried breadcrumbs and dot with butter. Bake in the oven until brown all over.

Baked ham

Preparation time: 10 minutes
Cooking time: 45-55 minutes/2 lb. (1 kg)
Oven temperature: 250-300°F (125-150°C) and 440°F (225°C).

Ready-salted ham 10-15 lb. (5-8 kg)
Coating: 2-4 tablespoons homemade mustard
2-4 tablespoon brown sugar
2-4 tablespoon dried breadcrumbs
cloves for decorating

1. Place ham on a wiregrid in the roasting pan, skin side up. Push a roasting thermometer into the thickest part of the ham making sure it does not touch the bone.
2. Put the ham in the oven. It is difficult to give a precise roasting time, it is best to go by the roasting thermometer. When it reaches 170°F (77°C) the meat is cooked.

3. Remove from the oven and let it stand for a moment. Remove the skin and as much of the underlying fat as required.

4. Mix together the ingredients for the coating and smear over the ham. Put back into the oven at 440°F (225°C) for ten minutes or

until golden brown all over. Decorate the surface of the ham with cloves.

NOTE: If the ham is cooked at a lower temperature less liquid will be lost and the meat will be much more succulent. Of course, the lower the temperature, the longer the cooking time.

Rice porridge

(for 10 persons)
Preparation time: 10 minutes
Cooking time: 40 minutes
Suitable for freezing

2 cups (1 1/2 l) water
6 cups (1 1/2 l) milk
1 1/4 cups (3 dl) rice
1 1/2 teaspoons salt
1 blanched almond

1. Add the rice to the boiling milk and water temperature.
2. Simmer until cooked. Add the salt and one blanched almond. Serve with ground cinnamon, sugar to taste, and milk.

NOTE: The almond is believed to bring good luck to the one round the table who happens to get it.

Mixed fruit soup

Preparation time: 5 minutes
Soaking time: overnight
Cooking time: about 15 min-

utes
about 1 lb. (400 g) dried mixed fruit.
8 cups (2 l) water
3/4 cup (1 1/2 dl) sugar
stick of cinnamon
(dash of salt)
3 tablespoon potato starch

1. Rinse the mixed fruit in cold water and leave to soak overnight in water containing a little sugar.

2. Boil the fruit in the soaking liquid with the cinnamon and a touch of salt if desired.

3. Continue to boil over a low heat until the fruit is fully cooked.

4. Transfer the fruit with a slotted spoon to the serving dish and remove the stick of cinnamon.

5. Thicken the juice; remove the pan from the heat, mix the potato starch in a little cold water and add in a thin stream to the liquid, stirring continuously. Bring quickly back to the boil without stirring.

6. Pour over the fruit and sprinkle a little sugar over the top.

Grandma's best ginger cookies

(makes about 200)
Preparation time: 30 minutes
Cooking time: 10 minutes/batch
Oven temperature: 400°F (200°C)

1 1/4 cups (300 g) margarine
1 1/4 (300 g) sugar
3 eggs
1 cup (250 g) dark syrup
2 teaspoons ground cinnamon
2 teaspoons ginger
2 teaspoons ground cloves
1 tablespoon grated orange rind
about 7 cups (1 kg) white flour
3 teaspoons bicarbonate or soda

1. Boil the syrup and spices, add the margarine and beat until the mixture is cool.

2. Beat the eggs and sugar.

3. Mix the soda in with part of the flour and then combine with the syrup-margarine mixture. Add the whipped eggs and the rest of the flour. Do not knead the final mixture.

4. Cover the dough with plastic wrap and leave overnight in a cool place.

5. Roll out the dough, cut up into shapes and bake the cookies in the oven until golden brown.

Finnish Christmas Table
Finnish Features

Chicago News

by Bob Kujanpaa

Special thanks to the **Finn-ladies of Chicagoland** for decorating a tree in Finnish style for the Museum of Science and Industry's annual Christmas Around the World observance.

Violinist **Carol Lahti** is performing with the Park Ridge Civic Orchestra this season. The next concert is Wednesday, February 12, at 8:00 p.m. For information call 847-823-8861.

Marie Doladee, daughter of Karen (Kujanpaa) and Frank Doladee, was the champion of the 1996 Mike Small Chicagoland Hotshot (Basketball) Contest for girls ages 10-12 held at Regina High School in Wilmette. Participants were required to try layups, other

two point shots, three point shots and free throws. Marie won as a result of her three point shooting. Congratulations, Marie!

Congratulations to **Ellen** and **John Pfeiffer** who celebrated their 45th wedding anniversary with a party at Jarvinen's Distant Mirror Cafe on Saturday, November 23.

Reverend **John Cyrus Warmanen** of Crystal Falls, Michigan, died October 19. He was the son of Clarine (Tretheway) and the late Reverend Philip Cyrus Warmanen who served as a pastor in Chicago and sang with the Sibelius Chorus during the 1950s and '60s.

Reverend Warmanen lived in Chicago with his parents during his childhood. He began seminary at Augustana Lutheran Seminary in Rock Island and earned his Masters of Divinity from the Lutheran School of Theology in Chicago. He was ordained as a pastor at Messiah Lutheran Church in Chicago on June 28, 1970.

Survivors include his wife, Ruth; three sons, Christopher, Peter and Tim; his mother, Clarine; a sister Priscilla and a brother, Philip.

Services were held October 24 at United Lutheran Church of Crystal Falls. Burial was in Evergreen Cemetery in Crystal Falls.

Christmas memories of Helsinki

by Aini Tossavainen

Christmas is coming and many kinds of memories come to mind.

I was working in Helsinki, when we heard that a foreign ship had come to Helsinki loaded with pears. When we were young, people were so poor that they didn't have enough money to buy foreign fruits if there were such things somewhere. Then came the war and ships couldn't go out from Finland for many years, so fruits were something of a novelty we had only dreamed about.

So every person could buy only four of these first pears. It was a very cold evening when we came out of work. I

decided to go to get those pears. My girlfriend went home. She had only on a very thin overcoat so she said that fruit wouldn't help if she came down with pneumonia for Christmas.

I went in line in front of the store. There was a very long line and an icy wind was blowing. Then it started to snow. Some people got so cold they gave up and went home. That helped the line to get little shorter.

Finally, after waiting more than an hour, I got those four pears. Happily I went to show them to my girlfriend. I cut one of the pears in half and we tasted them. I didn't like them at all. My girlfriend said that she could eat them even though she doesn't like them a lot. I gave the rest of the pears to her to eat. What a wasted hour to stand outside in such cold weather.

Then came one ship from the U.S.A. One boy I knew had been delivering fresh vegetables for that ship and American sailors gave him a big bagful of oranges. He had been busy all day, but in the middle of the night he came knocking on our door calling: Wake up girls, I have a big surprise.

Surely we quickly got up and he gave some oranges for us. So we ate our first oranges in the middle of the night, and I really liked them. So we were happy that he let us have some to taste.

A week before Christmas some ship came bringing apples from Denmark. And there were so many of them that I could buy big box full of them. So those apples were my most unusual Christmas gift for my family that Christmas.

I took a vacation over the New Year and went home with a box of apples the day before Christmas Eve. My parents, and sisters and brothers, liked a lot those big, red Danish apples.

Now I look in the stores at all those different kinds of fruits here and still remember that Christmas when I first tasted foreign fruit.

Happy Christmas Season and New Year 1997!

Aini Tossavainen lives in Berkeley, CA.

LET US REMEMBER

On December 6, 1917 the Finnish Parliament approved a formal Declaration of Independence, and thereupon became the sole repository of supreme power in Finnish affairs. As a result Finland became the Republic of Finland. The operating word is "Republic" since it has proved to be the most democratic and sensible form of government the world over. Under a republic the affairs of the country are governed by officials who are elected by, and who derive their power from, the people. This system has allowed Finland to survive and succeed despite the many problems it has faced since then.

We shall not forget that this form of government evolved upon the people of Finland only after years of unyielding sacrifice and dedication, such that it is hard for us, at this time, to imagine. It is incumbent upon all of us, interested in preserving the culture and history of Finland, to become familiar with the stark and real history of the people of Finland, just preceding and immediately following December 6, 1917, the day upon which Finland declared itself to be free and self-governing. In doing so we will have a better understanding of what our mothers, fathers and ancestors had lived through in order to assure that the Republic of Finland would survive and proceed under a theory of government that would provide a basic stability and steady progress under the control of the citizenship.

Edwin E. Kaarela
Consul of Finland
Fitchburg, Mass.

Finnish Independence Day feted at Berkeley Hall

HARRI SIITONEN
BERKELEY, CA

San Francisco Bay Area Finns celebrated the 79th Anniversary Year of Finnish Independence on Sunday, Dec. 1, with their annual program at the Finnish Brotherhood Hall in Berkeley.

Opening the program was the Unto and Timo Laine orchestra playing some traditional Finnish music. The U. S. and Finnish flags were brought in, and the audience joined in singing the national anthems of both countries.

The bilingual invocation was given by the Reverend Jorma Pesonen. After opening remarks by Master-of-Ceremonies Glenn M. Coffin, we heard the featured address by

the Honorable Richard J. Guggenheim, Honorary Consul General of Finland in San Francisco. He discussed the current economic and political situation in Finland primarily.

We were then treated to choral renditions of "Suomi rakas" and "Finlandia" by the Finnish Ladies' Choir. Esko Salomaa, a Finnish Army war veteran, recited the poem "Tuntumaton sotilas" (Unknown Soldier) in Finnish. His wife Millie Salomaa gave a historical account of her long years in the United Kaleva Brothers and Sisters Lodge No. 21 and talked about the work the organization had done on behalf of Finland during the difficult war years.

Irene Berndt, President of Lodge 21, gave her greetings, thanking everyone who participated in making the day's observance possible.

Collection baskets were circulated for donations to the Hall's building fund.

The program closed with everyone singing: "Kotimaani omi Suomi" (My Homeland is Finland). Refreshments were then served in the cafeteria.

RAIVAAJA

SUBSCRIPTION
AND/OR
ADDRESS CHANGE

NAME _____

ADDRESS _____

New subscription _____ Renewal _____

Payment \$ _____

SUBSCRIPTION RATES:

USA: 12 mo. - \$28.00; 6 mo. - \$20.00; 3 mo. - \$16.00
OUTSIDE USA: 12 mo. - \$33.00; 6 mo. - \$25.00

Raivaaja

P.O. Box 600

Fitchburg, MA 01420-0600

Phone: 508-343-3822 Fax: 508-343-8147

FINNISH-AMERICAN REST HOME AMERICAN-FINNISH NURSING HOME

1800 SOUTH DRIVE, LAKE WORTH, FL 33461
TELEPHONE (407) 588-4333

Enjoy independent living in our beautiful Rest Home or if needed, 24 Hour Care in our Nursing Home. Live in a Finnish atmosphere at affordable rates. Call or write for further information.

The perfect gift any time of the year:
A SUBSCRIPTION TO RAIVAAJA

Christmas in Finland 1995

by Onerva Lovejoy

Early in the season there are many fairs in Helsinki.

We went to the Anglican Church of England fair held in the crypt of the big cathedral. The university sponsored a fair as did the YMCA. The Raamattuopisto and different clubs and schools had fairs also. The biggest one we went to was the women's (naisten joulumessut) fair. It was 64th time it was held. They had handcrafts, knitted items, ornaments and Christmas foods set up on two floors.

There was an open air Christmas market at the Esplanade Park for several days. The stall holders were dressed in Christmas outfits and their tables were decorated in seasonal style.

On Nov. 25th the Alexander Street Christmas light lighting was held. The lights were lovely. They draped across the street with a big A in the center surrounded by some design using white lights. The draped lights across the street were all white lights too.

Other lights ran up and down by the stores especially by Stockmann's department store. They had trees and stars every few feet all around the entire store. It was a lovely display.

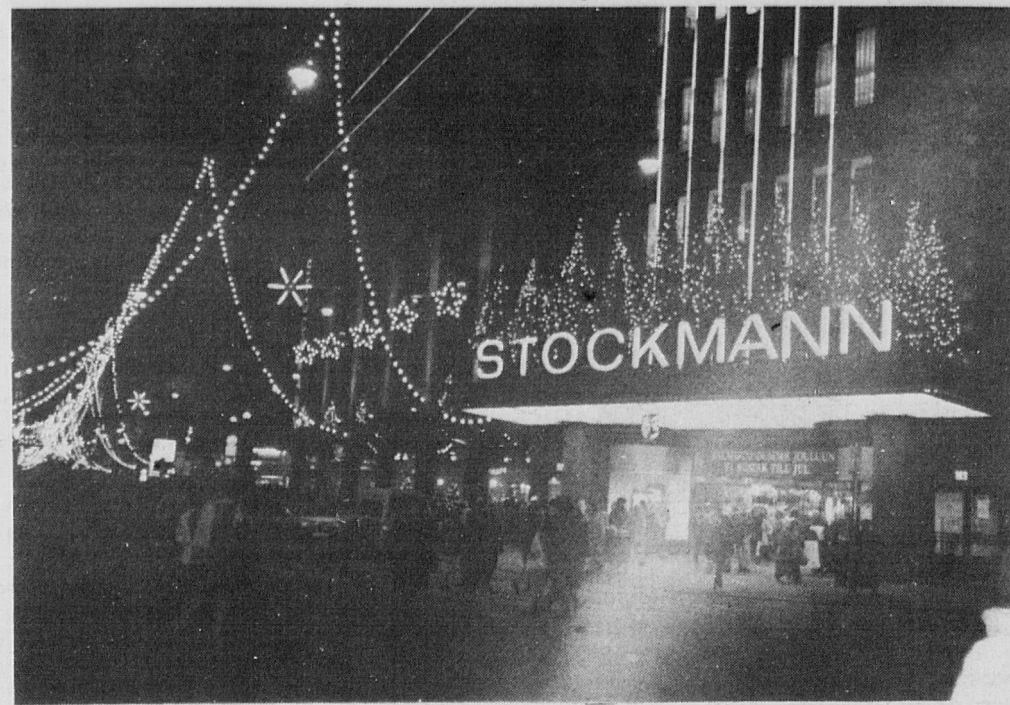
The windows of the store were arranged as rooms with fireplaces with a Christmas tree beside it, adults relaxing by the fire and children with pets playing on the floor. Each window had a different scene. One was set with moveable elves and animals for the children to enjoy.

On this opening day there was a small parade which started by the cathedral and came down Alexander St. to Stockmann's. First a group of children dressed in red outfits, carrying lit torches, started the march down followed by the band. Then came a man in Lapp costume leading two reindeer. Last came Santa in a horse drawn wagon with Mrs. Santa in the front seat. Hundreds of people followed walking down the street. Some sort of program had been planned at the end near Stockmann's, but we weren't in the area to see what went on.

December 3 was the first Sunday of Advent. Churches filled to capacity. "Hoosi-anna" is sung at every church. It is a hymn asking for help. Candles are lit in the windows of most homes.

Children often have advent calendars made of cardboard with the days scrambled around and the children pick up one each day and get a piece of chocolate. They count each day how many days before Santa comes.

Some people have advent candles. On these the num-

Stockmann's decorated for Christmas.

photo by Onerva Lovejoy

bers 1-24 are on the candle and the candle is lit and let burn down to the next number, to be lit again the next day. My sister, Aili, and I burned our candle every morning as we ate breakfast.

December also brings Independence Day, December 6. It is an important event close to the hearts of the people. A large parade is planned every year to be held in a different city. This year it was in Kajaani.

We watched on TV. I had never seen such a display of military equipment, trucks pulling guns and cannon. Different battalions were represented, including those with white uniforms for protective coloration in the snow.

On December 18 Aili's church had a nice Christmas party and dinner at Hotel Lepolampi. A bus had been arranged to pick all of us from the church and drove us to the hotel, about a half hour ride. It is a lovely hotel in the woods by a pond. Nice place to relax in the summer. The dinner was excellent, a typical Christmas dinner. I'll write about that later.

On the grounds I saw a very unusual tree called a *käärme-kuusi*. The branches hung down low so the lower one touched the ground. Some of these trees have been seen in different forests all around Finland. Some are preserved by law because they are so rare.

People set fireworks during certain hours. They were restricted and anyone buying them had to be over the age of 18. Parents were responsible for checking on this. Sellers could sell only to the person buying, not if it was being bought for someone else. They could be set off only during certain hours. This

will be the last year they will be selling fireworks because they won't be brought into the country next year.

The stores and offices are all closed this day. It is a big holiday. Most public buildings are lit at night by leaving all the lights on. One traditional event is the torchlight procession of university students from Hietaniemi Cemetery to Senate Square. They place candles or wreaths on heros' graves. People burn blue and white candles (Independence candles) in their windows.

The President traditionally holds an enormous reception at the Presidential Palace across from the Market Square. Some 2,000 people were invited this year.

On December 13 we went downtown for 4:00 to see the Saint Lucia parade. It started at the cathedral, came down Alexander St. and ended at the Finlandia House for a program.

We saw only the parade. It had many marchers, trucks with children with red elf hats on singing in back of them, and there were many march-

ers dressed in costume giving candy. Last came Lucia in a white robe with the lit candle wreath on her head. Her escorts were on both sides of her.

This affair is celebrated every year, especially by the Swedish-speaking community. It is the dream of every Swedish-speaking little girl to be chosen to be St. Lucia and parade through the city. It gave a Christmasy feeling.

Several churches have sing-a-longs in the evenings where they sing Finnish Christmas songs. We went to one at the Temppeliaukio Church. That is the church made into the rocks. I enjoyed the evening of singing.

Finnish Christmas begins on December 24.

At one of the YMCA meetings we learned that the Y had a trip planned for Christmas at Iisalmi. That was where we were going for the holidays, so Aili asked if there would be room for us on the bus. There was. It was a much nicer way to go than by train.

The ride up took almost seven hours. It was like riding through fairyland with the snow-covered fir trees and ice on the birches. The forests in Finland are lovely. Large trees are cut, but some are left for seed trees. Small ones are planted to replace those cut down to keep the trees coming along.

We passed a *strutsi* (ostrich) farm. I understand there are several now in the country and they are doing very well. Gourmet restaurants serve ostrich, which is very expensive. I didn't know they had such farms.

We had a coffee break in the morning and then we had dinner at a hotel on the way up.

When we got to Iisalmi, Aili called our cousin Sakari and he came and took us to his home. That first evening we went to Ester's house. She is my aunt, having been married to an uncle I never knew. Her other son, Paavo, was there with his wife and three children. We were going to stay at their house later. We went back to Sakari's after our visit.

The next morning we decorated the Christmas tree and put other decorations around the house. Ester came and we had Christmas pudding for breakfast. We put sugar and cinnamon on the rice. I like *joulupuuro*.

Having only five adults there we didn't add an almond to

St. Lucia and escorts coming down the stairs in front of Tuomiokirkko.

turn to CHRISTMAS '95 page 33

Home for Christmas

by Akseli Mattson
translated by Roy Helander

This is a translation of "Jouluksi kotiin" which appeared in the December 1927 issue of the former Finnish American monthly magazine Nykyaika (The Modern Age).

Akseli Mattson (1891-1971) often wrote stories and articles for various Raivaja publications before joining the editorial staff in the 1950s. He was RAIVAAJA's editor in chief from 1962 to 1964.

The city of Bangor is neither large nor great, nor are its streets lined with modern buildings. Small, dilapidated houses stare from their lots, reminding us of the standards of the past. Especially in the autumn and the winter, the city perks no interest in the stranger's eyes, as if the world had abandoned it as not being fit for anything.

But it does not occur to the traveller that this unimportant locality still has a great influence in the multi-colored breakers of human life. Its wooden, rickety houses hold hundreds of people who are in such bad shape that their miserable stories have not been told to the world. The author's pen has not written down the heaven-piercing desolation of these unfortunates, desolation for whose sacrifice now languish the future hopes of many a father, the dreams of a mother and the languishing yearning of sisters for a lost brother, who has been sucked into the gaping mouth of this lost city.

And it is inhabited by all sorts of people: Russians, Poles, Frenchmen, Irish, Finns - and even Jews who conduct these lumbermen to the camps and sell them cheap goods. This makes for a Babel of its own in whose narrow streets you hear the mixture of their tongues. They have come to find work, to look for the chance, as the Americans say, and then through the years they have lost their energy, become miserable beings whose only desire is to find a way to forget the lumberman's low life by drinking the poison that is proffered them by unfeeling people.

Christmas week is passing. The snow falls thickly from the dense sky. Wan men walk the streets of Bangor in the black twilight of the evening. Their coats are ragged and their shoes meekly accept the December snow. Their coat collars are turned up and they walk limply, with a stoop, aimlessly. The heavy snowfall has covered their thin shoulders. They bear an unending cough, whose rasping is like some incomprehensible, sad noise in the depth of

the wilderness.

They stop before a building which is one of these poison houses and they stare plaintively at its windows, through which shine the dim lights of humility. They can hear the carrying on of the drunkards. They would like to enter, but what would they do there; there is no room for the penniless, not even in such a wretched place. They had been there yesterday, but they ran out of money and with it the friendliness of the owner. He had given them a bottle of whiskey and a dollar and told them to go to the employment office to seek a new offer to lumber. He always had new customers, who in turn had to make room for the next ones - endlessly, until it was their turn to come back with money once again. And so they continued on, heading over the narrow bridge toward the railroad station, where they planned to spend the cold night in the empty boxcars.

About twenty lumbermen are sprawled about Tampere Kaasu's barroom. Some have come straight from the forest, but there are some whose duty it is to steal the lumbermen's funds as they sleep in their drunkenness. The room is filled with heavy smoke and in the center, a group of men play poker at a round table. Some others nod in the corners in their dirty clothes. A half drunk accordionist tries to play American street songs on his instrument. The owner's wife dashes about filling glasses with whiskey and offering them to the lumbermen. The owner sits behind the table, watching the card game and taking a quarter out of each pot for rental of the table.

"This game is good for nothing!" shouted a player. "Everyone is almost broke. They're all waiting for a good hand. Let's stop the game until the men come for their Christmas break, then the game will be worth something when we play with ten dollar bills, not with four bits like now." He threw down his cards, ordered a drink and began to play Patience at another table.

The owner walked up to him and opened the conversation, "You were right about the game. I agree. Those penniless bums are evening off their last coins; the house doesn't earn a thing. The night train will bring men from the forest. But there's a lot of barrooms and the owners are foxes in tempting the lumberman to their own places. I want you to go to the station

and entice them to come here. Do whatever you have to. Here's two bottles of whiskey to use as bait. Make sure you get Lauri Mäki to come here, he's got a lot of money because he's been in the woods for a long time and he's a good lumberman. Give him strong drinks! Get it?"

"I understand!" answered the gambler and left for the station.

The train travelled slowly across the wide fields of Maine. To Lauri, watching the passing forest from the train window, it looked like part of a fairytale world in the evening twilight, and reminded him of some distant mystery. Will he really have the power this time to stick to his decision and fulfill the promise he had made to his mother? He had left home ten years ago, to go from a small Massachusetts city to the refreshing air of a Maine lumbercamp. Each year he always promised to come home for Christmas and each year he spent the time in the Finnish speakeasies of Bangor. Often he tried to pass them by, or at least to just drop in for a moment and then go home; just to have a little fun first. But his money disappeared in a short time and his return home was postponed from year to year. He had to return to the woods to hear the cursing of the raw lumber bosses and to eat the spoiled food. He was used to alcohol and once he got a taste of it, he could not control himself, and there were always friends to buy him that first drink.

The train was full of lumbermen on their way home, to the barroom. There were young and old, mere youths to gray-headed old men. They wore shirts with high collars and moccasins on their feet. A loud hum of voices filled the train and everyone spoke of the barroom and the rapturous feeling that was awaiting them.

Lauri felt differently now than he had on previous Christmas trips. Some large incomprehensible force had taken him over, it seemed. He was not comforted by the thought of the happy crowd which in spite of his wretchedness, strengthens the lumberman's heart and makes him forget the sufferings that will be ahead of him after a short celebration.

No. He was taken over by another power, greater and more powerful than any he had experienced before. A picture of his mother which demanded a place in the recesses of the lumberman's rough breast. A picture of his

mother, whose unseen shadow had accompanied him on his journeys from forest to barroom and barroom to forest. Its loving power drew him to it and he began to hate those compatriots, who prepared a poisonous supper for themselves, whose short joy would change into long suffering which resolutely followed you into the darkest grove of the forest and which went to hide only for the short period that the lumberman went on a spree.

He remembered all that he had seen and experienced on this long journey. When he thought of his friends, those ghosts dressed as human beings, and of having seen their lives, he felt very strange. How many different personalities were in this group of lumbermen. At the camp they were pictures of miserliness, but in the city they threw their small fortunes to the winds. One man shivered in his leather shoes and thin clothes in the winter cold, and then drank away his funds in a brief period. And he had done the same thing himself. But it was a habit and you had to bend to it if you wanted to be among the lumbermen. And that is where the lumberjack felt at home. He does not enjoy the company of native city dwellers, for his life style, philosophy and nature are so different. The lumberman gets along with those who live the same life, suffer the same deprivation and find their enjoyment in the depths of society. They do not abide city folk who stretch each nickel like the Jews. Money has to fly in their barrooms and buying drinks in their turn is the duty of every decent lumberjack.

And yet, there were people who hardly ever went into the forests, who were in the barrooms as a burden to others, drinking the lumberjack's pay. But even they, when they found themselves with funds, shared them with their comrades. The owners supported them for they helped to drain the lumbermen of their money. The lumberjack does not like to stay in the city for long, and so there had to be plenty of drinkers that the earned pay would not end up in some other tavern owner's pocket.

Lauri let his thoughts race back to his dim past. How many troublesome journeys he had undertaken. He had trekked through the mountains in Woodstock and Lincoln, where the cold and the wind cut through like a knife; crisscrossed the Berlin area; hiked about cold Coldbrook; travelled the wide

Connecticut valley; pushed on to Beebe River and circled Lily Bay and circumnavigated the enormous Moosehead Lake. He had even pushed on beyond Patten where you had to walk 150 miles with a pack on your back. All this had called for a strength that was not every man's possession. But the journeys hardened your nature and gave you something to brag about in the barroom with a whiskey in your hand.

Lauri's meditation was broken by the train's shrill whistle and the lumbermen wildly poured into the filthy caverns of the Bangor speakeasies.

Control yourself a bit, you fortunate cultural sermonizers who know nothing of life in the forest camp, you who sleep between your fine white sheets. You have not seen the lumberjack's drudgery, his spoiled food and the caves where he lives year after year. And you who think you know of society's injustices, and occasionally note the oppression of the poor at a glance, even you do not know the joy and delight that the lumberman feels as he lies helpless in the corner of the tavern or as he tilts his poison cup to his lips. The outsider cannot know that; one has to live that live, walk the same paths and sustain the same sufferings.

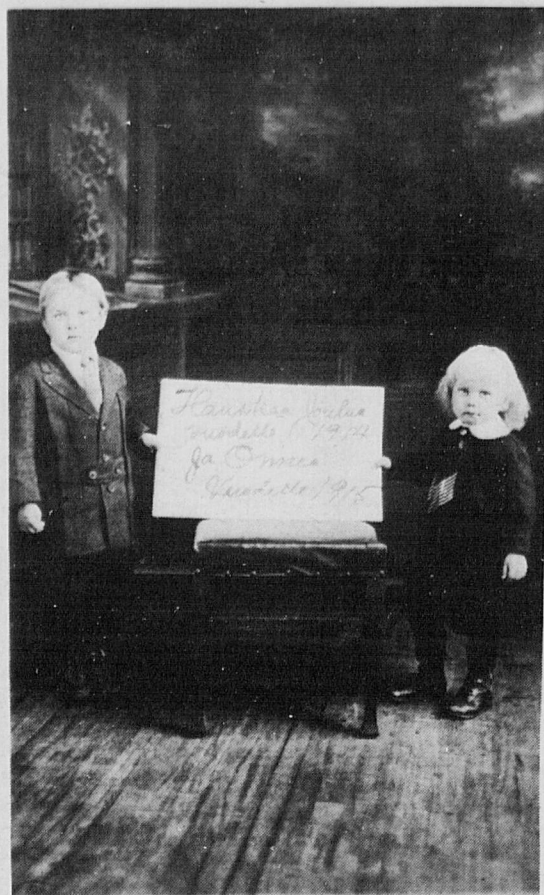
The partying is at its height at Tampere Kaasu's barroom. The room is filled with drunken lumbermen, who have attained joy and euphoria after long degradation. Like thirsty travellers in the desert, they pour poison into their mouths, that most wretched of liquids ever provided for man. Men sit around the poker table dividing their earnings, among them the professional gamblers who put the money of the drunken and simple lumberjacks into their own miserable pockets.

Lauri Mäki sits alone at a separate table, staring into space, grasping a whiskey glass in his hand.

"Is this the way I'll spend yet another Christmas? Will my promise to my mother stay unfulfilled yet again?"

He undergoes a painful battle, one where his mother's memory and the promise given her are opposed by unrestrained desire and contaminated blood. Mother calls "Come home!" and the blood yells "Whiskey!" Each enwraps about him like an iron band and presses horribly, squeezing and squeezing, as if they wanted him whole or in pieces. He slumps down

A Christmas & New Year's greeting from 82 years ago

"Hauskaa Joulua vuodelle 1914 ja Onnea Vuodelle 1915" (A Merry Christmas 1914 and a Lucky 1915) says the sign held by these two boys in the studio of photographer Richard Kautto, 811 Main St., Fitchburg (MA). Custom postcard photographs were then a popular way to send holiday greetings to friends and relatives.

Do you know who these two lads might be? If so, write RAIVAAJA, P. O. Box 600, Fitchburg MA 01420-0600.

photo courtesy Helvi Wintturi

Parkinen, St. Mary's win, lose in tourney

The St. Mary's University Lady Gaels hosted the Thanksgiving Tip-Off Women's Basketball Classic at their home campus at Moraga (CA) on the weekend of Nov. 29-30, but ended up in Splitsville themselves.

They won their first game of the young season in the first round by defeating Loyola of Chicago, 70-54. Freshman Tracy Morris led the Gaels' scoring with 16 points. On the rebounds, Stacey Berg grabbed 10, and junior Kelly Parkinen 9, to lead the winners. Parkinen scored to lead the winners. Parkinen scored 8 points in all, but nailed only one 3-pointer in 6 tries.

The next day in the finals, St. Mary's fell to the University of New Mexico, 71-60, in overtime.

Again, Parkinen tapped the hoop for an 8-point total, but this time two of her 6 3-point attempts zinged in. Being the scrappy, do-or-die player that she is, Parkinen fouled out before the game ended.

It was a tough loss for St. Mary's as they led 30-22 at half-time, but at the end of the regulation game, it went into overtime by virtue of a 57-57 tie.

- Harri Siitonen

HOME FOR CHRISTMAS

from page 31

and puts his head on the table limply.

But suddenly a distant train whistle is heard, a train that is on its way to Massachusetts. He sits up suddenly and feels an indefensible power telling him: "Go!" He grabs his knapsack and rushes out like a wild animal and heads for the station. Mutely he jumps on the train. The train is moving slowly; he just makes it.

"I won over myself," he thought. To the conductor he added: "Don't let me off this train until I'm at the destination stated on my ticket. Even if I try to leave, don't let me! You see," he said to the wondering conductor, "I'm not sure of myself."

"I came, mother, I came!" cried the enthusiastic voice from the doorway where the lost son awaited his mother's open arms. The mother's lips expressed a sudden "bless me" and a traveller passing by outside would have seen through the window the shadows of two people approaching each other and their arms entwining in a loving embrace.

DESTRUCTIVE FORCES

When Valkola stepped into the room, Hautala started, stood up, invited him to sit down on the bench, and fetched a tobacco container.

Valkola was a tall, thin young man, a farm owner from the other end of the parish. He was usually a happy and lively man. Most of the time he would start talking as soon as he entered a room, and he had a lot to say. But now he was taciturn. When Hautala noticed that, the somewhat more cheerful expression that flashed on his face when Valkola entered disappeared. The discussion which normally flowed so freely between them because they were good friends could not get started. Hautala began to sense that Juho's errand had something to do with a debt this time.

That turned out to be true. Klitsi had demanded payment of a fifty-ruble letter of credit that Hautala and Valee Varpula had backed. Juho had come with the object of getting his guarantors to go with him to talk to Klitsi, to see if he wouldn't wait until the fall.

"Till the fall," Hautala smiled gloomily. Valkola got his drift.

"Well, there's not much hope of a harvest, but..." he said hollowly.

"But what?" Hautala looked at him with a pitying, half-sarcastic gleam in his eye.

Although Valkola had been enthusiastic about taking out a mortgage on his farm, now when the time came to tell Hautala about it, he felt confused and unsure, for he already knew Hautala's opinion of the proceeding. And when he finally had explained the matter, Janne looked at him with a broad smile of mockery on his lips and a deeply furrowed brow.

There was silence for a time, until Janne, looking out of the window, against which a few raindrops again pattered like hail, said:

"Then the only thing you have to do is wait for the auctioneer's hammer. The gentlemen don't delay long over such matters." He spoke in a bitter tone of voice, caused in part by the feeling inspired by the weather outside, that nature had joined forces with the people's oppressors.

Juho half-heartedly defended the advantages and the favorable terms of the mortgage. He knew that nothing in the world would get Janne to change his opinion when he was in that humor.

The matter was left at that. Janne began to curse Klitsi out, disgusted at the thought that people had to bow and scrape to such a man. But nevertheless he

agreed to go with Valkola to Varpula's, and perhaps even to Klitsi's, since he did not feel like working and had nothing special to do.

Varpula lived at the other end of the community. When they arrived in the yard, they heard a din and clamor from the house. The door burst open and a blind-drunk man came flying out, whom they recognized immediately as the traveling jeweler Ahlström. Valee, who had thrown the man out, stood in the doorway red-faced and burning with anger.

"You throw men around here like boots," said Hautala, watching to see if Ahlström would get up.

"Get out of here, you bum!" shouted Valee.

Ahlström began to adjust his limbs preparatory to rising. He looked thoroughly drunk. His nose was bleeding, and his bloodshot eyes were oddly popping as he stared unseeing at Hautala and Valkonen, having managed to get to his hands and knees.

The men entered the house. They were met at the door by Valkonen's wife.

"Was he hurt badly?" she said, looking pityingly at the drunk.

"It doesn't matter, with a thing like that," said her husband.

"Well, really!" His wife looked at him disapprovingly. "Good God, his nose is bleeding!"

The men entered the house. Ahlström seemed to be aware of what was happening, since he began cursing furiously as soon as they were gone. Even though she was repelled by him, the woman went and helped him to his feet, led him to the gate, and urged him to leave. And the jeweler went his way, cursing, staggering, and gritting his teeth.

The hired hands and maids had already returned from work and were gathered in the house. All of them were laughing, except for a thick-legged, dull-faced maid who was sniveling in the door corner and railing at the others, who all seemed to be talking to her.

The man of the house led the visitors to the parlor. Here the furnishings seemed newer than in many of the neighbors' houses, and the arrangement neater and more attractive. The house itself was one of the best in the neighborhood. Its present owners had moved to it some seven or eight years ago from Korvenloukko, where they had previously owned the small Laitila

farm. But when as the result of the wife's inheritance, it had become possible to buy a bigger farm, they sold Laitila and moved to Varpula, which they had bought at auction for a low price. They still had a considerable sum of money left over, so that, with careful management, they were on a firm financial footing despite the hard times.

To satisfy the visitor's curiosity, Valee explained the origin of the recent uproar. They had been on good terms with Ahlström, for the man had a good head, was well informed, and was in the habit of coming over to read the Turun Sanomat. There was nothing on record against him; his reputation was spotless. When sober he was a pleasant, attractive man. But drunk no one could stand him, particularly Valee. Well now, he had come there thoroughly soused, begun to hug and horse around with that cow of a Tiina, and then demanded coffee from the woman of the house for the two of them. Finally he had come to Valee, talked so bullheadedly while he continued to fool around with Tiina, that Valee had really exploded. Still he wouldn't have stooped to touch a thing like that if the stupid maid hadn't joined Ahlström in asking his wife to serve her coffee. Then he realized that the two of them had something going between them, that the wretch had seduced the simple-minded girl. That made him so mad that he had given the jeweler what-for.

The others agreed that he had done the right thing. Valee took a bottle from a cupboard and poured a drink for the men. It was apparently home-made; the more well-to-do had stored in a supply that would last for years.

Valee took Valkola's problem lightly compared to Hautala, probably because he had not been much involved in backing loans and was better off. He had already heard of Valkola's plan to take out a mortgage. He and Hautala disagreed on the value of mortgages, and often argued about them. Now the argument began again. But although Hautala rigidly opposed Valee's more optimistic view of the problem, one could tell by the greater freedom with which he now spoke that the discussion had eased the weight on his heart, and that Valee's assurance and trust in the future had also had an effect on him. The three of them set out for Klitsi's.

To be continued

Translation © Richard Impola

CHRISTMAS '95 IN FINLAND

from page 30

the pudding. If there is an almond the person who happens to get it has to perform something, read or say a poem or sing, etc.

After finishing decorating we had a sauna. That is traditionally done on Christmas afternoon.

Then we went to the cemetery to put candles by the gravesites. The cemetery looks beautiful with the snow on the ground and every grave with candles. This custom came about when after the war soldier's graves had candles put on them. The idea spread rapidly, so now it is a custom. Each member puts a candle on the grave. I had one for my uncle's grave.

We then went into the church. Being early we saw the boy and girl scout light the many candles in the church. This church is an old wooden one with stiff wooden benches with the pulpit raised high so the minister stood half way to the balcony, far above the heads of the congregation seated below.

This church is the one my father went to as a young boy. The church has been modernized in that it now has electricity, but the candleholders on the walls and the chandeliers had been left to have only candles. The scouts lit them all. I bet there were 300 candles in all. It was a lovely church to be in for Christmas. I was glad we went in early because latecomers had to stand during the service.

After the service we drove to Lapinlahti to have Maija (my cousin's wife) put a candle by her brother's grave. At this cemetery I saw one grave with at least 75 candles on it. I asked about it and was told that now in many cemeteries there is a stone placed to bring candles to if you have some relative in some far away cemetery that you cannot go to but want to remember.

We drove back to Iisalmi and had refreshments, Christmas cookies and tarts. While we relaxed, Santa arrived with an

elf. He was a jolly old man. Maija had hired him and told him something about each of us. He knew I was from the States so he said it was good I was there because he would not like to come down the chimney to leave my gift.

After he left we opened our gifts before having our Christmas meal. This was a typical Christmas meal. It was served around 11:00. First we had pickled herring, salted salmon, *silli*, hot potatoes to eat with the herring, plus potato salad, tossed salad, *rosolli* (made with cut up potatoes, beets, and carrots topped with whipped cream), mushroom salad and fruit salad, different cheeses and crackers.

The main course followed. Many different casserole dishes such as carrot with rice, turnip, a white potato that was sweet and mashed. Our liver casserole was dropped so the cats got that.

And then the *kinkku* (ham). It is the hind leg of the pig that is soaked for days in a salt water solution in a cold place. It is then baked in an oven for many hours. Maija had a large brick oven and the roast had been in it all day and night, baking very slowly. She took it out of the oven, cut off a thin layer of fat and spread mustard all over it before sprinkling bread crumbs on and she and I stuck whole cloves over it. Then she browned it in a regular oven.

It was delicious. We had two. One for Christmas Eve and the other for Christmas Day when other members of the family came for supper.

For dessert (which we had much later) we had a frozen dish made with cloudberry. When we finally went to bed the bed felt mighty good.

Christmas morning Maija and Ali went to church again. I had said that I wouldn't get up for 6:00 or go to church. The day was spent with other relatives in a quiet way but with another big meal. I had a very nice Christmas.

Iisalmi view.

photo by Onera Lovejoy

Before going on I want to say something about how Maija had made the outside decorations. I'd like to try to make some next Christmas at home.

She mounded up some snow onto which she made a cone shape with snowballs. She left the top open and she put a candle in the opening. The light shone between the snowballs. Very pretty effect.

She also had frozen some water in a pail, but she hacked a hole into it, dumping out the unfrozen water before it got to be a solid chunk of ice. Into the opening she put a candle and the

light came through the clear ice. I think both ideas are worth a try.

The day after Christmas is still a holiday in Finland. It's called Tapanin päivä (St. Stephen's Day). Then friends usually come to visit and eat up the Christmas goodies. This time we had a turkey dinner after which Sakari and Maija drove us to Siilinjärvi to Paavo and Liisa's for a few days. That was a fun visit with three children in the house.

We were back in Helsinki for New Year's. The official ceremonies were on TV so we didn't go to Senate Square to see

them.

Every year someone reads Eino Leino's poem *Hymyilevä Apollo* on the radio a few minutes before midnight. It's a lovely poem. He had written it when only 20 years old and made it public in 1898. It is one of his best known and enjoyed poems. I'd like a copy of it sometime.

The actual welcoming of 1996 held at the Senate Square was poorly attended. There was a band and a couple of speeches and the singing of the National Anthem. I had expected more and was glad we hadn't gone down there.

If you are looking for a calendar with pretty pictures, then this one isn't for you. However, if you're looking for one that will end - or perhaps start - arguments then this 1997 Arctic Circle calendar is for you! Full of trivia concerning Finnish history, geography, famous people, everyday life, food, celebrations, language, proverbs, buildings and monuments, arts and literature, Christmas and more...

Note: The trivia in the 1997 Arctic Circle Calendar is exactly same as the 1996 Arctic Circle Calendar.

printed in blue on white paper

INCLUDES NAME DAYS

\$ 3.75

(add \$1.50 for postage & handling)
Mass. residents add 19 cents sales tax

RAIVA AJA

P. O. Box 600, Fitchburg MA 01420-0600

Maija's ice decoration.

photo by Onera Lovejoy

From the desk of Stig Häggblom:

Karl ja Toni muodostivat hyvän työryhmän, kun kahden talon välillä mädäntynyt vaahtera pala palalta oli katkottava, jotta talot eivät vaurioituisi. Pojat onnistuivat hyvin, mutta homma vei heitä kaksikin kokonaista päivää. Nyt ovat molemmat rakennukset turvassa ja tilalle tullut talde-estne, jota ihmiset käyvät ihmettelemässä. Kuva: Stig Häggblom

Titanic ja Estonia

Kun vanha puu mätänee, siitä tulee vaarallinen, varsinkin jos se on likellä arvokkaita rakennuksia.

Olen kokenut monta selaista tapausta ympärilläni, missä puu kaatuu kovassa myrskyssä ja aiheuttaa ihmisille kärsimyksiä.

Eräskin naapuri, samalla kadulla kanssani, sai puun tavallaan niskaansa naapurin puolelta. Puu kaatui yli aidan ja painui rysähdyksellä oksineen varastorakennuksen katon läpi. Samalla se turmeli vierellä olleen henkilöauton niin, että oli hankittava uusi auto tilalle.

Minulla oli jo vuosia ollut tällainen vaarallinen puu.

Toinen naapuri oli monta kertaa tehnyt minulle asiasta huomautuksen.

"Ota sie tuo puu pois ajoissa! Se on sinun tontillasi ja se on sinun vastuullasi", hän sanoi.

Mutta ei vain tapahtunut mitään. Vuodet vierähtivät ja puu oli edelleen siinä - pystyssä kaiken onneksi.

Syyskuun lopulla eräs Karibian alueen pyörremyrsky antoi joitakin jälkimaininkeja aina New Englandin alueelle saakka.

En pystynyt yöllä nukkumaan. Kävin ikkunalla ja huomasin, että laho puu taipui kohti makuuhuone-

neemme ikkunoita. Se taipui aika pahasti ja vielä natisi. Tämän saattoi kuulla myrskyn läpi.

Seuraavana päivänä syntyi suuri päätös: Puu on saatava alas kun se vielä on tuossa pystyssä eikä ole aiheuttanut tuhoja.

Näin alkoi hiljallensa muodostua työryhmä, joka käsittelee riskit miehet, Karl ja Toni. Karilla oli omistuksessaan se tarvittava moottorisaha.

Riskittä ne puunosat eivät alas tulleet, mutta miehet selvisivät ja molemmat ympärillä olevat rakennukset ja

jatkuu seuraavalla sivulla

Kuolleita

BALDWINVILLE, NY - Leo A. Jokinen, 81, kuoli marrask. 18, 1996 Syracuse hoitokodissa pitkän sairauden murtamana.

Hän oli syntynyt Gardner, MA:ssa Axel ja Alma (Mäki) Jokisen poikana. Päästyään Gardner High Schoolista hän suoritti bachelor tutkinnon New England Collegessa.

Jokinen oli opettanut University of New Hampshire insinöörilaitoksella 1930-luvun lopulla. 1940-luvun

Leo A. Jokinen

alussa hän palasi Gardneriin ja pestautui U.S. hallituksen palvelukseen tehden tutkimustyötä Havajilla yli vuoden päivät.

Sen jälkeen edesmennyt asui Greenville, NH:ssä, York, PA:ssa ja Portland, ME:ssä ennen kuin muutti Syracusen alueelle, missä hän asui yli 33 vuotta.

Syracusessa Jokinen työ-

kenteli General Electric Co:n palveluksessa tehden tutkimustyötä. Eläkkeelle jäätyään hän perusti konsulttifirman luopuen siitä 1993 sairautensa vuoksi.

Edesmennyt oli innokas golfin harrastaja.

Kalpaamaan jäi tytär Sandra Sabine, Baldwinville; tyttärenpoika Shawn L. Sabine, Salem, MA; sekä useita sisarusten lapsia ja serkkuja.

Hänen puolisonsa Mary H. Szymanski kuoli tämän vuoden heinäkuussa.

Hautausmaahan St. Josephin hautausmaahan Gardnerissa.

Gloria E. Fairbanks

WALPOLE, NH - Gloria Ellen (Hakola) Fairbanks, 71, School Street, kuoli marrask. 30, 1996 Maplewood hoitokodissa Westmorelandissa. Hän oli 1995 kuolleen Warren T. Fairbanksin leski.

Hän oli syntynyt maalisk. 15, 1925 Fitchburgissa (MA) Walfrid A. ja Elli A. (Raasio) Hakolan tyttärenä, ja muutti Lunenburgiin 1940-luvun lopulla, ja myöhemmin New Hampshireen. Hän oli Fitchburg High Schoolin kasvatti.

Edesmennyt oli työskennellyt Worcester County National Bankissa Fitchburgissa. Myöhemmin hän työskenteli kirjjanpitaajana 1970-80-luvuilla Lunenburgin kauppalan rahastonhoitovirastossa.

Kalpaamaan jäi tytär Diane Johnson, Walpole; veli Edwin E. Hakola, Townsend, MA; kaksi lapsenlasta; setä, tätti; sekä sisarusten lapsia ja serkkuja.

Hautausmaahan Forest Hill hautausmaahan Fitchburgissa.

Sulo A. Wicklund

ASHBY, MA - Sulo A. Wicklund, 87, Allen Road, kuoli jouluk. 5, 1996 Birchwood Care Center:ssä Fitchburgissa sairauden murtamana.

Hän oli syntynyt elok. 14, 1909 Fitchburgissa John ja Eva (Rajaniemi) Wicklundin poikana ja oli asunut 50 vuoden ajan Ashbyssä.

Wicklund oli työskennellyt yli 30 vuoden ajan koneenrakentajana Crocker Burbank, Weyerhaeuser Paper Co.:ssa Fitchburgissa ennen kuin jäi eläkkeelle 1971.

Edesmennyt oli toisen maailmansodan veteraani.

Hän kuului Messiah Lutheran seurakuntaan Fitchburgissa. Hän oli innokas puutarhuri.

Kalpaamaan jäi kolme sisar, Esther Johanson, Spooner, WI, sekä Aileen Homberg ja Edna Hedblom, kumpikin Fitchburg; sekä kaksi sisarusten lasta.

Hautajaiset pidettiin Messiah Lutheran kirkossa. Hautausmaahan West hautausmaahan. Sawyer-Miller hautaus-

toimisto, 129 Elm St., Fitchburg, huolehti järjestelyistä. Kukkien asemasta vainajaa voi muistaa lahjoituksella Messiah Lutheran seurakunnan muistorahaston tukemiseksi, 750 Rindge Road, Fitchburg, MA 01420.

MOORCROFT HAUTAUSTOIMISTO

31 Myrtle Ave., Fitchburg, MA
Puh. 508-343-7137

Ystävällinen palvelu

PYSÄKÖINTITILAT

Richard C. Moorcroft
Stephen R. Moorcroft

May Funeral Service

HAUTAUSTOIMISTO

RUSSELL W. MAY
Palvelusta Norwoodille ja ympäristölle

85 Nichols St., Norwood, MA
Puhelin: 762-1509

Marmorisia ja graniittisia
hautakiviä

BOLSTER

Monumental Works

DAVID J. PRATT, omistaja
Route 26, Oxford, Maine
Puh. 207-743-2873

TILLINGHAST - Hautaus-toimisto

Danielson, Conn.
Tel. 203-774-3284

Central Village, Conn.
Tel. 203-564-2147

Bosk Funeral Home

85 Blossom Street
Fitchburg, MA 01420
(508) 342-3635

John A. Bosk, Sr.
Donald G. Dufault

John A. Bosk, Jr.
Ina A. Davidson

Registered Directors

MEMBERS OF LOCAL AND INTERNATIONAL
ASSOCIATIONS TO SERVE YOU WORLD WIDE.

LOCAL MEMBER CREMATION ASSOCIATION OF NORTH AMERICA

PRE-PLANNING AVAILABLE TO SUIT EVERY NEED FUNDED THROUGH:

BANK TRUSTS • LIFE INSURANCE
ASSOCIATION CANADO-AMERICAINE • AIA INSURANCE

AT-NEED SERVICES • CHURCH • CHAPEL • CEMETERY • RESIDENCE

SERVING ALL FAITHS

Ashburnham Memorial Chapel

33 R. Main Street
Ashburnham, MA
(508) 827-5700

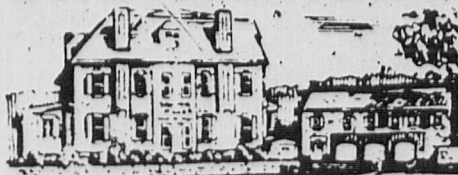
EDW. C. HALVORSEN, INC.

FUNERAL DIRECTORS

5310 Eighth Avenue, Brooklyn, N.Y. 11220

In continuous service to the community since 1849

SAWYER-MILLER FUNERAL HOMES

129 ELM ST., FITCHBURG

Howard J. Miller, Director

Phone All Branches 345-6778

MUISTA

testamentissasi

RAIVAAJAA!

Siten turvaat

suomalaisten perintöiden
jatkuvuuden.

Smith Funeral Home, Inc.

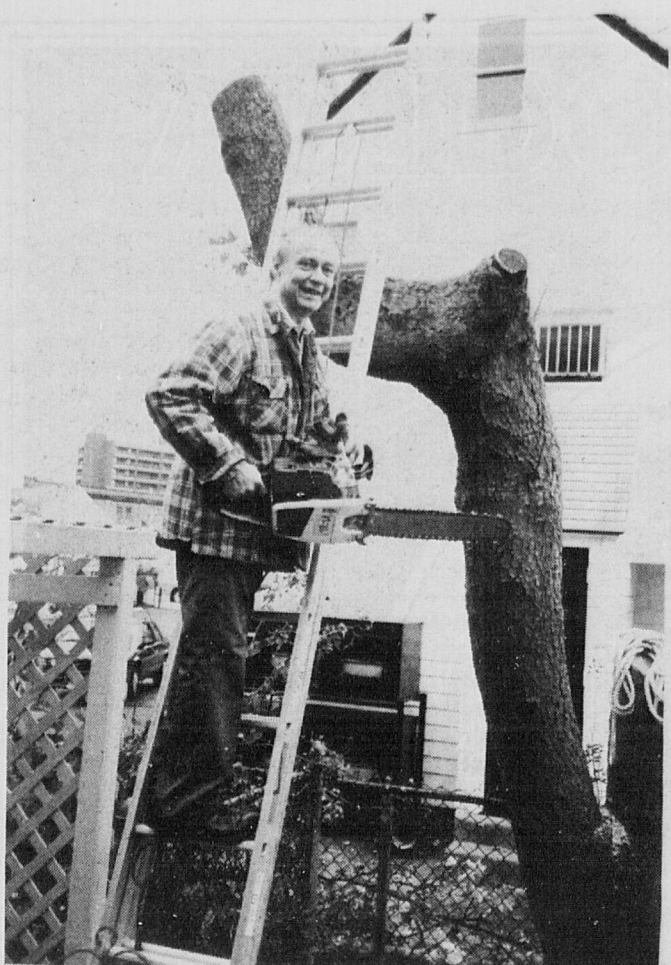
Elden E. Bjurling
Douglas Stone
Directors

69 Vernon St., Gardner, MA
Tel. 508-632-0377

Newton-Bartlett HAUTAUSTOIMISTO

Tel. 603-863-2113

42 Main St., Newport, NH

Karl ja Tontt muutollivat vanhasta puusta taide-esineen. Lyhyt työ (naru sen päällä) on "Titanic" ja pitempi kuvassa näkyvä puunosa on "Estonia". Tämä sen vuoksi, että puun mätänemisvaiheen arvettiin alkaneen kun Titanic painui pohjaan Atlantilla vuonna 1912. Tolsen puunosan mätäneminen alkoi paljon myöhemmin. Sen vuoksi siitä tuli "Estonia".

Kuva: Stig Häggblom

Seurakunnat

Fitchburg, MA

Elm St. Lähetysseurakunta

Jumalanpalvelus sunnuntai-iltain klo 9:30 aamulla. Pastori John Buczynski saarnaa. Pikkulapsille on järjestetty hoito jumalanpalveluksen ajaksi.

Kellokuoro kokoontuu maanantai-iltoina klo 7:00.

Kirkkokuoro harjoittelee tiistai-iltoina klo 6:45.

Hartaustilaisuus keskiviikkoisin klo 2:00 iltapäivällä.

Bethel-seurakunta

Suomenkielinen radiohartausta HYVÄ UUTiset lähetetään joka sunnuntai-aiamu asemalta WEIM am 1280, Fitchburg, klo 8:45.

Sunnuntaina, jouluk. 15. p:nä vietetään joulujuhlaa saunoin ja sävelin. Joulupuu ja kahvitarjoilu seuraa. Mukana mm. pastori Mikko Tervo. Tervetuloa!

Tiedusteluja seurakunnan toiminnasta voi tehdä numeroon 343-9659.

Messiah Lutheran seurakunta

Sunnuntaina, jouluk. 15. p:nä klo 9:15 aam. pyhäkoulu, high school -luokkalaisten sekä aikuisten raamattutunnit. Klo 10:30 englanninkielinen jumalanpalvelus. Pyhäkoululaisten jouluohjelma osana jumalanpalvelusta. Klo 1-2 ip. joululaulujen laulamista Searstownissa.

Ars Fennica 1997 - ehdokkaat nimetty

Pohjoismaiden suurimman kuvataidepalkinnon Ars Fennican ehdokkaat nimettiin joulukuun alussa. Palkintolautakunta nimesi ehdokkaiksi yhdeksän suomalaista taidetta. He ovat kuvataiteilija **Jussi Heikkilä** s. 1952, kuvanveistäjä **Pekka Kauhanen** s. 1952, kuvanveistäjä **Irma Laukkanen** s. 1958, kuvanveistäjä **Pekka Pitkanen** s. 1950, kuvanveistäjä **Pauno Pohjolainen** s. 1949, taidegraafikko **Antti Tantt** s. 1963, taidemaalari **Marjatta Tapiola** s. 1951, taidemaalari **Sofia Wilkman** s. 1956 sekä taidemaalari **Hannu Väisänen** s. 1951.

Ars Fennica -palkinnon jakaa Henna ja Pertti Niemistön kuvataidesäätiö. Palkinto on 200 000 markkaa, julkaisu sekä näyttelykierros.

Palkinnon saajan valitsee tällä kertaa Irlannin modernin taiteen museon johtaja Deelan McGonagle. Hänen ratkaisunsa julistetaan maaliskuussa.

Verlan pahvitehdas Unescon listalle

Museona nykyisin toimivaa Jaalassa sijaitseva Verlan pahvitehdas on nejäntenä suomalaisena kohteena hyväksytty YK:n kasvatus, tiede ja kulttuurijärjestön Unescon maailmanperintöluetteloon. Verlaa pidetään ainutlaatuisena vuosisadan vaihteen teollisuusmiljöönä, joka on välttynyt sopimattomilta lisärakennuksilta, todetaan päätöksen perusteluissa.

Luetteloon on Suomesta aikaisemmin hyväksytty Suomenlinna, Vanha Rauma ja Petäjäveden kirkko.

(Suomi-Seura)

Kartiopuulle Pro Metsä -palkinto

Kartiopuu Oy saanut Pro Metsä -palkinnon. Tämä lappeenrantalaisyritys on keskittynyt kuitupuun ja pienläpimittaisen tukin sahaamiseen egyptinparruksi ja sahatavaraksi.

Palkinto jaennettiin yrityksen omistajille Ahti, Aulis ja Seppo Ahoille Lappeenrannassa.

THE FINLANDIA FOUNDATION

Metropolitan Chapter, Inc.
Meetings every 2nd
Friday of the month from
October through May.

CENTRAL PRESBYTERIAN CHURCH

593 Park Ave & 64th St., NYC
Mailing address for
information
P.O. Box 2590
Grand Central Station,
New York, NY 10163

Kaikenlaisia vakuutuksia... Puhutaan Suomea

NIEMI

INSURANCE
AGENCY, INC.

135 Main Street, P.O. Box 449
Välitetään myös kiinteistöjä

Westminster, MA
Puhelin 874-2921

HUHTALA OIL CO.

198 PATRIOTS ROAD, EAST TEMPLETON

- Our own service department to our customers
 - New customers always welcome
 - Our third generation
- CALL 632-1221**

Our service area is from North Rutland to Orange

Kultaisen Iän Kerho

FITCHBURG, MA - Suomalainen Kultaisen Iän Kerho kokoontui joulukuun 3. päivä klo 2 iltaapäivällä Elm St. Lähetyskirkon seurakuntasaliin, 264 Elm St.

Puheenjohtaja Anton Nopanen avasi kokouksen lausumalla kaikki tervetulleiksi. Sitten laulettiin "America" ja "Maamme". Onerva Lovejoy säesti.

Sen jälkeen sihteeri Irene Vilakari luki edellisen kokouksen pöytäkirjan, mikä hyväksyttiin.

Vieraina joukossamme olivat Lyyli Holman, Ella ja Paul Kelley, Margaret La Fosse, Helyi tervo, Lauri Sipilä ja Julia Heisson.

Anton Nopanen soitti nauhalt joululauluja. Laulettiin joululauluja Onerva Lovejoyn säestyksellä.

Aili Heikkinen, joka on täällä vierailulla Helsingistä, soitti ja laulo.

Sitten meillä oli puurojuhla.

Hyvää Joulua ja

Onnea Uudelle Vuodelle!

Keväällä tavataan
Helvi Fiskaali

Tanssit

Saiman Puistossa

Lauantaina
jouluk. 14. p:nä
klo 8 - 12 yöllä

D. Wells Duo soittaa

Kaikki tervetulleita!
Finnish American Club of Salma

Järjestämme matkoja
Floridaan ja
Suomeen ja
minne tahansa maailmassa

Puhumme suomea

GIT MATKATOIMISTO

69 Main St. Leominster
Puh. 537-4536

CHOICE
INSURANCE AGENCY, INC.

Täydellinen vakuutuspalvelu
**KIINTEISTÖ - IRTAIMISTO
KODINOMISTAJIEN**

AUTO - PALO - HENKIVAKUUTUKSIA

376 Summer St.
Fitchburg, MA
Tel. 508-343-4853
Elno E. Niinimäki

SUOMEA PUHUVIA VIRKAILLOITA

RAIVAAJA

TILAUS JATAI OSOITTEENMUUTOS

Osoitteen muuttuessa
liittää vanha osoite mukaan

NIMI _____

OSOITE _____

Uusi tilaus _____ uudistus _____

Maksu \$ _____

TILAUSHINNAT:

USA: 12kk \$28.00; 6kk \$20.00; 3kk \$16.00
Ulkomaat: 12kk \$33.00; 6kk \$25.00

Raivaaja

P.O. Box 600

Fitchburg, MA 01420-0600

Puh. 508-343-3822 Fax: 508-343-8147

HAUSKAA JOULUA

Serving Our Members and The Community Since 1914.

Better Rates, Better Terms, Better Service
Your Financial Resource

Workers'
Credit Union

815 Main St.
Fitchburg
345-1021

40 Fairmount St.
Fitchburg
343-5810

Twin City Mall
Leominster
840-3400

603 Mass. Ave.
Lunenburg
582-9964

221 Main St.
Townsend
597-2963

308 Main St.
Groton
448-3553

145 Main St.
So. Lancaster
368-8200

313 Pleasant St.
Gardner
632-9200

12 N. Main St.
Orange
544-2188

Loan/ATM Ctr.
75 Main St.
Pepperell
433-0001